

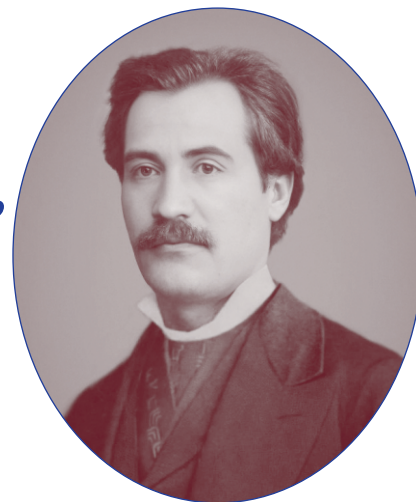
2026

De 10 ani, revista Cronica Timpului, este alături de cititorii săi! Ne străduim ca număr de număr să fim mai buni, să vă oferim articole de calitate din domeniul culturii și nu numai. Vă urăm tuturor un An Nou fericit, plin de împliniri.

La mulți ani!

Cronica Timpului

Motto:
„Societatea e mișcare,
statul e stabilitate!”

Mihai Eminescu
1850-1889

Uniunea Ziaristilor
Profesioniști din România

Publicație de cultură, atitudine și performanță

Anul XI
nr. 128-129
ianuarie
februarie
2026

Așa grăit-a EMINESCU!... (7)

Nicolae VASILE

Pagina 2

Pamfil Șeicaru. jurnalistul erou din războiul de reîntregire națională

Victor PETRESCU

Pagina 3

CHE BELLA VOCE! (VI)
- Tinerețea unui creștin -

Santuzza TĂLMĂCEANU DINESCU

Paginile 8 și 9

Soprana română, Roxana Cetali
„A doua Maria Callas a lumii”

Georgiana ȘTEFĂNESCU

Paginile 16 și 17

Când știința devine cultură...

Constantin S. SIMION

Pagina 20

Evenimentele anului 2020
Anul Nadia!

Radu LEVÂRDĂ

Pagina 22

Ordinul de protecție:
scutul legal al victimelor violenței domestice din România (I)

Avocat Mariana-Daniela BĂDESCU

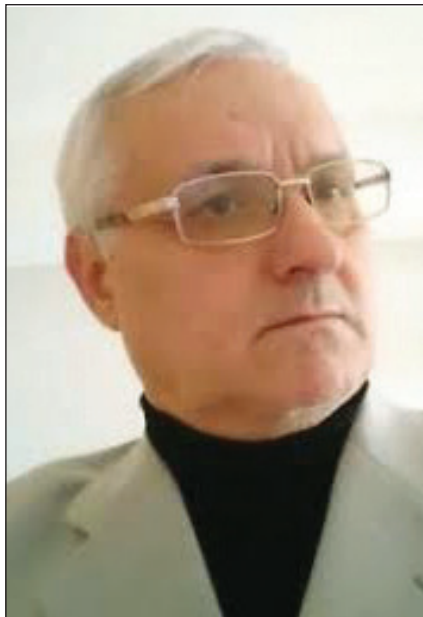
Pagina 23

COVER
prezintă patru artiști

Vergil COJOCARU - COVER

Paginile 11, 12, 13, 14

Ca la fiecare început de an, sperăm că și în 2026, în ciuda tăierilor, a economiilor, ne vom bucura de tradiționalul foc de artificii. Nu știu de unde vine acest obicei, poate vine doar din frumusețea lui, dar poate fi și dorința oamenilor să se simtă, pentru o noapte egali cerului înstelat! Dar, pentru noi, acolo. sus, în nemarginirea universului lucește steaua geniului național **MIHAI EMINESCU**, marele sărbătorit al începutului de an!

Așa grăit-a Eminescu!... (7)

Economia

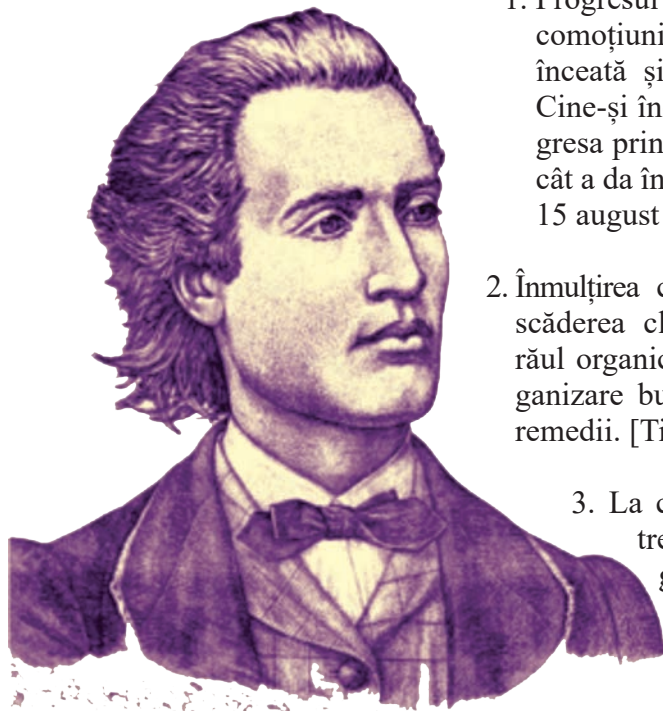
Nicolae VASILE, editor senior

Deși, aparent, economia ar fi trebuit să fie un domeniu cel mult tangent preocupării marelui poet, în realitate a fost unul în care s-a implicat profund, atât teoretic, cât și practic. Analizele sale pe diferite segmente de interes în anumite momente istorice sunt mai profunde decât unele teze de doctorat din prezent.

Aforisme

1. *Civilizație înseamnă mai mult garantarea unor minime sub care să nu se coboare decât posibilitatea atingerii unor vârfuri.*
2. *Poate, nu poate, știe, nu știe, omul vrea să aibă și să fie.*
3. *Privit de pe mal, orice mare fluviu pare un banal lac stătut, căruia nu-i vezi curgerea. Măreția sa este înțeleasă doar de cei care îi cunosc parcursul. Așa este și cu oamenii mari ajunși în fața unora care nu-i cunosc.*
4. *Dacă într-o instalație electrică atingem plusul cu minusul și nu ies scântei, înseamnă că aceasta este scoasă din priză. În politică se cheamă blat.*
5. *Pentru un sistem care merge conform legilor proprii, dar rezultatele sunt nemulțumitoare, singura soluție este coruperea lui. Unii îi spun revoluție.*
6. *Cine a introdus imaginile că binele ar fi înaltul cerului, iar răul, fundul Pământului, a favorizat binele pentru că cerul este infinit, iar fundul Pământului, finit. După cum se simte, pare că răul ar fi cel mai mare!...*
7. *Creația științifică este sămânța economiei.*
8. *Socialismul este ca trenul, dacă i se strică locomotiva, stă pe loc. Capitalismul este ca avionul, dacă i se strică motorul, cade.*
9. *Azi, mulți nu mai au suflet, ci soft.*
10. *Orice activitate este plăcută până se transformă în muncă.*

Statistica, ramura matematicii cel mai mult folosită în economie, l-a interesat atât de mult încât a scris un manual de statistică, primul din istoria țării, și a colaborat frecvent la Revista statistică. Contribuțiile lui Eminescu în economie sunt ample, dar am sintetizat un decalog al acestora, care pot fi considerate axiomele domeniului și sunt la fel de actuale și astăzi. Acestea sunt prezentate în ordine cronologică pentru a avea o viziune asupra evoluției în timp a gândirii sale:

chemate a administra interese de milioane. [Timpul, 26 iulie 1880]

1. Progresul nu se improvizează prin comotțiuni violente. El este opera înceată și înțeleaptă a timpului. Cine-și închipuiește că poate progresa prin salturi, nu face alta decât a da înapoi. [Revista statistică, 15 august 1876]
2. Înmulțirea claselor consumatoare și scăderea claselor productive, iată răul organic, în contra căruia o organizare bună trebuie să găsească remedii. [Timpul, 27 mai 1879]
3. La comună și la județ n-ar trebui să fie vorba de alegeri cu caracter politic. Din amestecul spiritului politic în aceste alegeri (...) rezultă că atâtea persoane ușurele și incapabile sunt chemate a administra interese de milioane. [Timpul, 26 iulie 1880]
4. Câștigul fără muncă intelectuală sau fizică, fără administrarea unui capital moștenit, e un furt făcut în condiții cuviincioase. [Timpul, 27 iunie 1881]
5. Rolul muncii intelectuale e foarte mare în ordinea economică. (...) Un drum făcut de inginer a înlăturat sute de piedici din calea carului cu grâu. (...) Un agronom ar deprinde pe un țăran să producă de două, de trei, de zece ori mai mult, cu aceeași cheltuială de forță musculară. [Timpul, 22 august 1881]
6. Greșalele în politică sunt crime; căci în urma lor suferă milioane de oameni nevinovați, se-mpiedică dezvoltarea unei țări întregi și se-mpiedică, pentru zeci de ani înainte, viitorul ei. [Timpul, 13 februarie 1882]
7. Răul esențial care amenință vitalitatea poporului nostru este demagogia. Demagogii, neștiind nimic, neavând nimic, vor să se ridice deasupra tuturor. [Timpul, 16 mai 1882]
8. Producțiunea națională nu se poate menține, nici naște chiar, fără măsuri protecționiste. Copilul industriei naționale trebuie crescut în-tâi, ferit de lupta cu industria barbară a străinătății și abia când se va împuternici și va ajunge egal în tărie, îl putem lăsa să concureze sub regimul libertății comerțului. [Timpul, 30 iulie 1882]
9. Oricând trebuie să existe puțința pentru om de a urca prin muncă și merit ierarhia socială, care n-ar trebui să fie decât o ierarhie a muncii. [Timpul, 17 august 1882]
10. O industrie națională nu se poate crea decât cu paguba temporară a comerțului internațional și a consumatorilor. [Timpul, 4 septembrie 1882]

Resturi

*Resturi de fructe
poate-s prea multe,*

*resturi de pâine,
de azi pe mâine,
resturi de haine,
cârpite, dar faine,
resturi de cărți
te-ajută să-nveți,
resturi de eră,
pentru cine mai speră,
resturi de iubire,
ce vis subțire!...
resturi de oameni,
flămânzi și fameni,
resturi de viață
ne stau în față.*

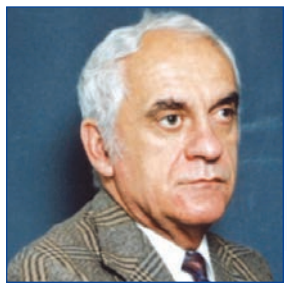
*Tot repar și tot dreg,
mai avem ceva întreg?...*

*Fructe străine,
de chimie pline,
pâine umflată,
parcă-i din vată,
haine, scumpe tare,
de înmormântare,
cărți groase și multe,
de nimeni citite,
vor mai fi ere noi,
dar nu pentru voi,
iubire de zor,
doar la televizor,
oameni solizi, întregi,
musculoși, dar blegi,*

*viața-i toată-n față,
da-n umbră și ceață.*

Nicolae VASILE

Pamfil Șeicaru

jurnalistul erou din războiul de reîntregire națională

Victor PETRESCU

Secolul XX a fost marcat de cele două războaie mondiale care au avut ca rezultat mari schimbări de ordin politic, social și economic. Sfârșitul Primului Război Mondial a adus pentru români împlinirea unei dorințe de veacuri și anume Unirea cea Mare, crearea Statului Național Român. La această izbândă și-au adus contribuția toate păturile sociale, dar în mod deosebit armata țării care s-a umplut de glorie în luptele de la Mărăști, Mărășești, Oituz, în celelalte înclăștări cu inamicul, de pe cuprinsul ținuturilor românești.

Mulți intelectuali de frunte ai țării s-au angrenat în acest mare deziderat, participând direct la lupte, sau punându-și condeiul în sprijinul acestuia. Printre ei și gazetarul Pamfil Șeicaru. Câteva date despre marele gazetar român sunt necesare.

Jurnalst, eseist, memorialist, se afirmă ca director al ziarului „Curentul”, cel mai în vogă între cele două războaie mondiale. Se naște în ținutul Buzăului (com. Berceni), la 18 aprilie 1894. Urmează studiile gimnaziale și liceale la Buzău, Tecuci, Bârlad, cele universitare de drept la Iași (întrerupte pe perioada războiului, terminate după încetarea acestuia la Universitatea din București).

De asemenea, Școala de Ofițeri în Rezervă, Iași (1915-1916). Ia parte la război ca sublocotenent comandând un pluton de mitraliere din Regimentul I Mehedinți „Știrbei Vodă”, fiind citat pe Ordin de zi. Decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul” clasa a III-a, participând la luptele de la Cerna-Jiu. De asemenea, generalul Berthlot îi înmânează Ordinul „La Croix de Guerre”.

Debut jurnalistic la revista „Versuri și proză” (Iași) și „Freamătul” (Tecuci, 1911), colaborând apoi, sau scoțând ziare și reviste: „Hiena”, „Ora”, „Gândirea”, „Bucovina”, „Chemarea”, „Răsăritul”, „Ramuri”, „Arena”, „Tribuna”, „Evenimentul”, „Cuvântul”. Cea mai importantă realizare a sa este ziarul „Cuvântul” (1928-1944), căruia îi construiește un sediu impozant în București, având una din cele mai moderne tipografii a timpului.

Deputat independent în Parlamentul României (1928, 1931, 1935), în august 1944 este trimis de guvernul Mihai Antonescu în Spania, unde se stabilește la Palma de Mallorca (1953), apoi la Madrid (până în 1974). Este judecat în 1945 („procesul ziaristilor”), „criminali de război, vinovați de dezastrul țării”, condamnat la moarte în lipsă, fiind grațiat în 1966, de președintele de atunci al țării, Nicolae Ceaușescu. Din 1975 se mută la Munchen, și apoi la Dachau (Germania).

Moare la 20 octombrie la Munchen, Germania. După evenimentele din 1989, în 1991 este reînhumat provizoriu la cimitirul „Sf. Vineri” din București, apoi la Mănăstirea „Sf. Ana”, ctitoria sa.

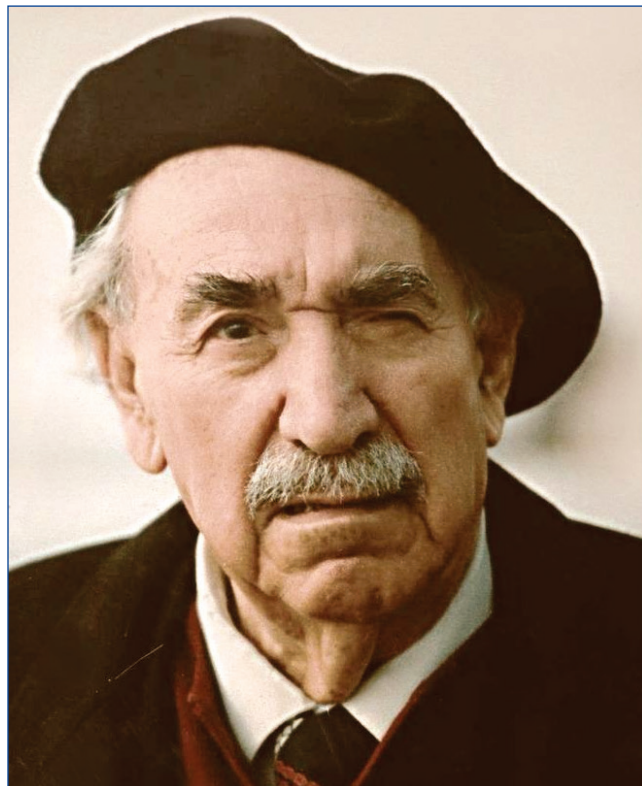
A fost președinte al Societății Ziariștilor Români. Perioada sa interbelică pe tărâm jurnalistic o caracteriza astfel: „Mă numesc Pamfil Șeicaru, născut în anul 1894, luna aprilie... Am intrat în presa cotidiană în aprilie 1918, după ce am fost demobilizat și de atunci am continuat să fiu comentator al evenimentelor politice interne și externe colaborând succesiv la diverse ziare și reviste. În 1923 am fost angajat la ziarul „Cuvântul”, ca redactor-șef, proprietar fiind ing. Titus Enacovici. Articolul de fond (leit articol) era semnat de mine. În anul 1924 am fost ales președinte al Sindicatului ziariștilor. În 1927 am demisionat de la ziarul „Curentul”, al unei societăți anonime, unde am funcționat ca director și redactor-șef... Din ianuarie 1927 și până la 9 august 1944, când am plecat din țară, articolul de fond era semnat de

mine. Am fost ales de trei ori ca deputat independent în Parlamentul țării...”

O analiză recentă asupra personalității sale, cu lumini și umbre o face Fănel Teodorașcu în volume „Pamfil Șeicaru”:

„Foarte percutantă este și partea dedicată concepției jurnalistice a gazetarului și contribuției sale la procesul de profesionalizare a presei românești. Contextualizând, lucrarea oferă date statistice interesante despre situația presei interbelice și despre statutul jurnalistului de opinie ca formator de mentalități, atitudini și valori. Cum e și firesc, atenție sporită se dă activității jurnalistice de la Curentul, insistându-se asupra unor „cazuri” intens mediatizate care au adus ziarului profit, tiraje nemaiîntâlnite, dar și vizibilitate în toate etajele sociale. Cartea este o cercetare aprofundată asupra vieții și carierei jurnalistice a controversatului om de presă Pamfil Șeicaru”¹

În 1934, trecând prin zona mării victorii de la Mărășești, este indignat de ceea ce a văzut. Adresează prefectului județului Putna următoarea scrisoare: „Domnule Prefect, toate amintirile războ-

iului s-au simțit batjocorite, toată ființa mea românească s-a simțit umilită văzând locul nemuritoarei încordări a nației, istoricul loc al bătăliei de la Mărășești, însemnat doar cu o inscripție pe o bucată de tablă de tinichea, agățată ridicol pe doi pari de lemn. Și cum indignarea nu este suficientă spre a îndrepta ceva, pentru a înlătura această rușine, vă rog să-mi îngăduiți a ridica pe a mea socoteală un monument al Victoriei la Mărășești, exact pe locul unde este astăzi inscripția, adică la intersecția drumului Focșani-Mărășești cu drumul spre Soveja. De aceea, vă rog să-mi dați autorizația de a ridica pe locul indicat Monumentul Victoriei. Suprafața necesară este de 100 m. Monumentul este executat de sculptorul Oscar Han și a fost dat la turnare în bronz. Inaugurarea s-ar putea face în ziua de 8 noiembrie, anul acesta. Monumentul va avea un soclu de 4 m, iar statuia Victoriei, turnată în bronz alți 4 m. Pentru a se începe imediat lucrările de consolidarea temeliei și zidirea soclului, vă rog să-mi dați urgent aprobarea. Primiți domnule Prefect asigurarea stimei mele! Pamfil Șeicaru, Cavaler al Ordinului „Mihai Viteazul”²

Răspunsul Prefecturii Putna vine la 15 septembrie al aceluiași an. „Locul cerut pentru statuie vă stă la dispoziție cu întreaga mulțumire a locuito-

rilor județului Putna și cu întreaga recunoștință a neamului românesc”³

După obținerea aprobărilor, înălțarea monumentului a fost făcută în mai puțin de 6 luni. I s-a încredințat sculptorului Oscar Han, vrâncean după mamă. Ziaristul a dorit inaugurarea în 8 noiembrie 1933. Ea s-a realizat pe 20 septembrie 1934. Descrierea festivităților o găsim în lucrarea „Monografia istorică a localității Mărășești”, autor Stănel Ion.

„Au fost prezenți regele Carol al II-lea, Mihai, Mare Voievod de Alba-Iulia, membrii ai guvernului, mareșalii Constantin Prezan și Alexandru Averescu, oficialități locale, comandanți ai luptelor de la Mărășești. Monumentul a fost dezvelit de rege, după care a urmat discursul lui Pamfil Șeicaru, încredințând monumentul Prefecturii Putna și Ministerului Apărării Naționale. Statuia din bronz are o înălțime de 2,50 m, este opera sculptorului Oscar Hann, reprezentând o femeie cu sabia ridicată deasupra capului, personificare a zeiței Victoriei. Pe partea frontală se afla următoarea inscripție: „De dincolo de viață fulgeră porunca lor: Iubirea de Patrie”, Carol II Rege, iar pe partea laterală din stânga se putea citi: „Umbrelor sacre închinarea noastră” Pamfil Șeicaru. Astăzi poate fi citită doar inscripția: „Pe aici nu se trece”, celelalte n-au suportat trecerea vremurilor, datorită incompatibilității politice. Din nefericire, acum când există libertate, nu s-a întreprins nimic pentru reparațiile cuvenite. La câteva zile de la inaugurarea monumentului, pe 29 septembrie 1934, primarul orașului Mărășești, în cadrul unei ședințe a Consiliului Comunal, răspundea cu un gest frumos, declarându-i cetățeni de onoare ai orașului pe domnii N.N. Săvescu (prefect), Pamfil Șeicaru și sculptorul Oscar Han, pentru concursul dat la realizarea Monumentului Victoriei”⁴

În cuvântul său, prefectul Putnei, Vasile Firoiu aduce un omagiu soldaților români, principalii artiști ai Victoriei.

„Călătorul ce trece, nu bănuiește că această câmpie a Mărășeștilui înverzită și aurită de lanuri și holde, păstrează în sânul ei ca într-un tezaur casele eroilor de atunci. Nu bănuiește nici trecătorul, nici străinul și mâine nu va bănuși nici generația nouă ce răsare și crește după porunca vremii, că aici odată, Oastea Marelui Rege Ferdinand I a scris cu sângele ei cea mai sublimă pagină de istorie a acestui popor. Cei ce au luptat și cei ce au fost martorii acelei tragedii, vor pași mai curând sau mai târziu, dincolo de viață. Și atunci nu va mai fi cine să povestească celor ce n-au fost și nici celor ce vin, despre apriga jertfă cu care la Mărășești, s-a pecetluit ființa României Mari”⁵

Un alt gest de mare noblete face Pamfil Șeicaru pentru orașul Orșova, unde a participat la lupte. El își ține jurământul dat în timpul luptelor și ridică Mănăstirea Sf. Ana, între 1936 și 1939. Aici, în octombrie 2005 este reînhumat în pridvorul mănăstirii.

A dorit să înalțe un imn de slavă poporului, nației române (cu cheltuiala sa) prin eternizarea în piatră și marmură a faptelor glorioase ce s-au alăturat condeiului incisiv de gazetar.

NOTE:

1. Fănel Teodorașcu, „Pamfil Șeicaru”, București, Editura Ars Docenti, 2014, p. 213;

2, 3. Cezar Cherciu, „Vrancea și ținutul Putnei-o lume de altădată 1921-1945”, Focșani, Editura Andrew, 2005, p. 206;

4,5. Stănel Ion, „Monografia istorică a localității Mărășești”, Focșani, Editura Andrew, 2007, p. 76, 207.

Gala Premiilor

12 decembrie 2025, o zi plină de semnificații în viața Filialei „Cronica Timpului” a Uniunii Ziariștilor Profesioniști. A fost ziua în care am avut bucuria de a oferi diploma de excelență și trofeul de excelență unor

Mihai MIHĂIȚĂ

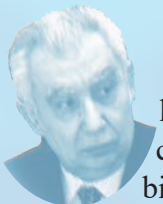
Este părintele AGIR de după anul 1990 și al Academiei de Științe Tehnice, fiind cel ce, sub pavăza onorifică a acad. Radu VOINEA, în anul 1997, a făcut posibilă ființarea acestei instituții, pe care a și condus-o ca președinte două mandate. Din punct de vedere cultural este un vizionar, rolul său a fost decisiv în crearea unui adevărat centru cultural în cadrul forumului național al inginerilor: a adus Orchestra Simfonică a Inginerilor, care funcționa înainte în altă parte, a înființat centrele de creație literară Ing Epigrama și Literar ing, a fondat cercul de teatru Impact ART, toate ajungând la obținerea de performanțe de nivel național.

Gabriela SZABO

În anul 1999 a fost declarată cea mai bună atletă a lumii. Fosta atletă, cu un palmares impresionant ca sportivă, e implicată de ceva timp în mediul academic, în cadrul Universității de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade” din Tg. Mureș, unde contribuie la dezvoltarea sportului din perspective științifice și educaționale, îmbinând experiența de multiplă campioană cu cea a cercetătorului dedicat. Sportivă, care recent a împlinit 50 de ani, prin talent, rigoare și curaj a urcat pe culmile lumii atletice, rămâne un model de profesionalism, perseverență și spirit greu de înfrânt și în viața de dincolo de arene.

Nicolae MAREȘ

Nicolae MAREȘ este autorul unor lucrări monografice de referință consacrate Poloniei și relațiilor bilaterale româno-polone, Papei Ioan Paul al II-lea, Mareșului Józef Piłsudski, artistului S. Wyspiański. A semnat în total peste 70 de cărți, apărute într-un tiraj de circa două milioane de exemplare. Pentru lucrarea “Sfântul Ioan Paul cel Mare”, Sfântul Părinte Francisc i-a decernat, în august 2015, una dintre cele mai importante distincții conferite de Vatican: “Pro Ecclesia et Pontifice” - Ordin instituit de Leon al XIII-lea în 1888. Când tocmai consideram că este de ajuns, a mai lansat o noutate, la Gaudeamus 2025, prima monografie despre Nicolae Titulescu. Curios, dar nu exista niciuna până acum.

Florentin POPESCU

Este o enciclopedie a criticii literare românești contemporane, temerarul care a ales un titlu incitant, chiar riscant pentru perioada aceasta când se scrie mai mult decât se citește, pentru o serie de mai multe volume cu titlul “Eu v-am citit pe toți!”, apărute la Editura Bibliotheca din Târgoviște. Nu s-a oprit la a ne citi, a trecut și la a ne asculta, fiind moderatorul Cafenelei literare de la Tele Moldova Plus, unde după derularea emisiunilor cu invitați dintre cei mai elevați, le și publică în varianta tipărită.

Acad. Ioan DUMITRACHE

Este colegul, profesorul, mentorul specialiștilor din domeniul automatizării, calculatoare, societate informațională, începând din anul 1966, când s-a înființat prima facultate românească în domeniu, la Institutul Politehnic București, fiind pe rând prodecan, decan, rector la respectiva universitate. În prezent este membru al Academiei de Științe Tehnice, Membru al Academiei Române, Secretar General al acesteia, fiind în toată această perioadă omul potrivit la momentul potrivit pentru acest domeniu de vârf al tehnicii și tehnologiei mondiale.

Acad. Nicolae NOICA

O familie provenită din ținutul “Desculților” din “Poiana lui Iocan” a pus ordine, întâi în ideile românilor (Constantin Noica), apoi în construcțiile lor (Nicolae Noica). Este academicianul cel mai inginer, care a lucrat efectiv în domeniu, apoi a făcut cercetare-proiectare și a încheiat cu activitatea didactică. În prezent pune ordine în cea mai bine organizată bibliotecă din țară, confirmare venită recent de la foarte mulți jurnaliști care își caută activitatea trecută pentru întocmirea dosarului de membru UZPR. Ediția anterioară a Premiilor Cronica Timpului s-a ținut în Aula Bibliotecii Academiei Române grație sprijinului domniei sale.

Prof. George COANDĂ

Un istoric de formație cu realizări deosebite în jurnalism, literatură și învățământul superior. Prin activitățile sale a contribuit nu doar la scrierea istoriei, dar și la făurirea acesteia. Conduce Filiala “Ion Heliade Rădulescu” a UZPR, reprezentând județul Dâmbovița; este unul dintre fondatorii Universității “Valahia” din Târgoviște, unde a și deschis disciplina de studii Jurnalism; a condus Comisia de etică/Juriul de onoare, disciplină și arbitraj a UZPR o bună perioadă. În prezent este colaborator al Revistei „Cronica Timpului”.

Sorin STANCIU

Filolog de formație, s-a remarcat în jurnalism activând la mai multe publicații, ulterior în managementul acestuia, ca director al unei publicații naționale. O perioadă a activat și în managementul cinematografeiei. În UZPR a construit tot timpul, întâi ca președinte al Comisiei de Atestare Profesională, apoi ca vicepreședinte în echipa lui Doru Dinu Glăvan, ulterior ca președinte, tot timpul contribuind la creșterea Uniunii.

Dumnezeu să îl odihnească!

Tanța TĂNĂSESCU

Este fondatoare a Revistei “Muzeul Presei Românești” (2021), publicație apărută sub egida Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, și redactor-șef al aces-

teia. Se acordă premiul în semn de apreciere pentru contribuția sa constantă la promovarea și valorificarea patrimoniului jurnalistic românesc, pentru rigoarea profesională, pasiunea și perseverența cu care susține memoria presei naționale și pentru rolul pe care îl are în consolidarea identității culturale prin intermediul unei publicații devenite reper în domeniu. Distincția este oferită cu ocazia aniversării a zece ani de la fondarea Revistei „Cronica Timpului”, ca recunoaștere a meritelor sale profesionale și a contribuției remarcabile la cultivarea memoriei culturale.

Rodica SUBȚIRELU

A fost sufletul activităților culturale pe care Doru Dinu Glăvan le-a inițiat odată cu transformarea UZPR într-o uniune de creație, recunoscută prin lege, reunite în cadrul Filialei „Cronica Timpului”. Acestea au fost Teatrul „NostruM” și Serata „Eminescu, jurnalistul”, promovarea lor făcându-se prin publicația nou înființată Revista „Cronica Timpului”. În prezent, din motive de sănătate, în urma restructurărilor care au avut loc, continuă să fie la nivel onorific redactor șef la revistă, coordonator la Teatrul „NostruM '25” și la „Serata culturală românească”.

Marian DUMITRU

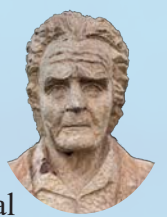
Poet consacrat, autor al mai multor volume de poezie, a făcut parte din echipa fondatoare a Revistei „Cronica Timpului” fiind autor de articole încă din primele numere. Spirit constructiv și echilibrat, după ce o perioadă a nu s-a mai aflat printre realizatorii publicației, în perioada de instabilitate a apariției revistei din anul 2024, cu toate că avea niște probleme de sănătate, a răspuns apelului nostru de a constitui o nouă echipă de redacție, iar acum se găsește chiar în poziția de redactor șef, rolul său fiind decisiv în bunul mers al revistei.

George VLAICU

Este de profesie avocat, dotat cu un deosebit talent literar și actoricesc. A colaborat la toate formele de activitate ale Filialei „Cronica Timpului”, adică la Revistă, la Teatrul „NostruM” și la Serata „Eminescu, jurnalistul”. În perioada 2021-2024, când au apărut probleme de sănătate pentru Rodica Subțirelu, a preluat poziția de redactor șef adjunct executiv, fiind în fapt adevăratul conducător al redacției. În prezent colaborează în continuare la revistă, la Teatrul „NostruM '25” și la „Serata culturală românească”.

Vergil COJOCARU – COVER

Pictorul, profesorul, jurnalistul cultural a devenit, prin activitatea sa la Revista „Cronica Timpului”, poate cel mai important promotor al artiștilor plastici din România, iar pentru publicație

„Cronica Timpului”

personalități marcante ale vieții culturale românești, dar și colegilor noștri care de 10 ani au pus umărul la ridicarea și la consolidarea poziției revistei

„Cronica Timpului”, dar și al **TEATRULUI UZPR NOSTRUM '25**

domeniul reprezintă cel mai mare segment de piață al acesteia. Vitalitatea sa deosebită, la o vârstă când mulți au devenit doar contemplativi, reprezintă în sine o lecție de viață pentru tinerii artiști promovați, cărora le-a devenit mentor. Pentru dânsul nu pare nimic deosebit: „*Totul vine de la Dumnezeu! Așa gândesc, cred și voi scrie mereu!*”, declară întotdeauna.

Daniel NEGUȚ

Inginerul de aeronave, om de radio cu zeci de ani de activitate, deci tot pe calea aerului, nu a fost în aer în alte domenii, obținând rezultate deosebite în jurnalismul scris și teatru, unde s-a remarcat în actorie și regie. În cadrul UZPR a fost activ în Teatrul „NostruM” și Serata „Eminescu, jurnalistul” și este în continuare prezent în activitățile Teatrului „NostruM '25” și la „Serata culturală românească”. În teatru rezultatul deosebit este obținut cu trupa AGIR-Impact ART, pe care o conduce, cu piesa „Ioșca, Sică și Mitică”, unde face regia și rolul lui Mitică, obținând Premiul III la Festivalul Național „Eusebiu Ștefănescu” în 2025.

Mariana ANGHEL

A fost foarte activă în cadrul UZPR, la Teatrul „NostruM” și Serata „Eminescu, jurnalistul”, până în trecutul apropiat, și este prezentă în continuare în activitățile Teatrului „NostruM '25” și la „Serata culturală românească”, activități pe care le coordonează, care se desfășoară la Biblioteca Metropolitană București. Are rezultate deosebite și la trupa AGIR-Impact ART, unde cu piesa „Ioșca, Sică și Mitică”, în rolul enigmaticei Samantha, a obținut Premiul III la Festivalul Național „Eusebiu Ștefănescu” în anul 2025.

Mariana-Daniela BĂDESCU

Foarte activă cadrul UZPR, la Filiala „Cronica Timpului”, unde este purtător de cuvânt, la revistă, ca redactor șef-adjunct executiv, la Teatrul „NostruM” și Serata „Eminescu, jurnalistul”, până

în trecutul apropiat, și este prezentă în continuare în activitățile Teatrului „NostruM '25” și la „Serata culturală românească”, care se desfășoară la Biblioteca Metropolitană București. Are rezultate deosebite și la trupa AGIR-Impact ART, unde recent a intrat în distribuția piesei „Ioșca, Sică și Mitică”, care a obținut Premiul III la Festivalul Național „Eusebiu Ștefănescu” în anul 2025.

Prof. Ioan STANCU

A studiat la Institutul Teologic de grad Universitar din București, la Maximilian University, Republica Federală Germania și a urmat studii ebraice la Institutul Ratisbonne - Ierusalim. Promovarea valorilor spirituale în paginile revistei „Cronica Timpului” a constituit un deziderat încă de la fondarea publicației, pe care încercăm să-l atingem în prezent prin colaborarea cu prof. Ioan STANCU, specialist în isihism. Isihismul, împreună cu isihia, sub diferite forme întâlnite în limbajul teologic, și-au propus să fie explicate cu ajutorul unor scrieri religioase, venite din sfera unor sfinți teologi. Calea prin care isihăștii comunică cu Dumnezeu este rugăciunea inimii. În desăvârșirea spirituală a lui, monahul, prin rugăciunea inimii, parcurge o viață ascetică ce rezonază cu fuga de oameni sau de lume, descriind primul grad al solitudinii.

Ilie COSTEA,
magicianul
însuflețirii
lemnului,
ne-a făcut o
surpriză plăcută
oferind Filialei
Cronica Timpului
o statueta.

Gala a fost presărată cu numeroase momente artistice, susținute de actorii teatrului

TEATRUL UZPR NOSTRUM '25

Ca de fiecare dată când pășește pe scenă, îndrăgita actriță **Doina GHÎTESCU** stărnește ropote de aplauze și hohote de râs! Îi mulțumim pentru consecvența cu care onorează manifestările noastre culturale!

Cum un spectacol nu e întreg fără muzică, interpreții de muzică populară **Iulia HARABAGIU** și **Ionuț GAVRILUȚĂ** au făcut sala să cânte odată cu ei. Nu putea să lipsească din programul Galei buna prietena a Cronicii Timpului, soprana **Dana-Irina GÎJU**

O carte ca o lecție de poezie

Prof. Grigore CURCANU

Recent, am asistat în Republica Moldova la Biblioteca raională „Dimitrie Cantemir”, împreună cu Marilena Dumitrescu Enescu la invitația doamnei Rodica Toma, profesor, la lansarea unei cărți valoroase, „Mi-a lăsat mămuca zestre”, a zecea carte, a autoarei. Lansarea cărții s-a desfășurat în prezența unor prestigioase personalități din lumea literară și artistică, elevi din Republica Moldova și România, ca lecție de românism, ca o pledoarie pentru frumos și estetic.

Merită scris numele reputatei doamne, Maria Stoianov, din Chișinău, deosebit om de cultură care a prezentat în mare carte și a arătat câteva din calitățile sale interpretative. Cartea lansată este o valoare literară ce cuprinde o multitudine din calitățile creative ale doamnei Rodica Toma. Are un titlu simplu, în schimb, e complexă, este

Cum spuneam, Rodica Toma pune un pic de credință în tot ceea ce scrie.

Mesaje, clare, diverse, dar mai ales dragostea față de pământ, de țară este imensă. Scrie, versuri înălțătoare, scrie cu sufletul, ca cel care citește să plângă de bucurie sau de tristețe.

Însăși Rodica Toma este o poezie prin tot ceea ce face.

Cartea s-a bucurat de mare succes și vine ca o aură în creația sa literară.

Numărul impresionant de oaspeți a făcut ca prezentarea cărții, să devină o activitate deosebită, constructivă.

M-a impresionat modul cum proza, poeziile ei, cântecele au intrat deja în repertoriul unor formații de teatru, muzicieni, elevi din Republica Moldova. Așadar, opera ei este deja cunoscută tuturor.

Au fost formații de folclor, precum „Răzeșii”, teatrul local, diferite formații artistice din zonă.

Faptul că am participat mulți, din toate regiunile fostei „Românii dodoloațe”, România Mare, lecția a căpătat un puternic caracter internațional și patriotic, mai ales că se apropia 1 Decembrie.

Au fost prezente Cenaclul Internațional „Dor de infinit”, condus de prof. Grigore Curcanu, cenaclul „Suflet de poet”, coordonator Rodica Toma, Cenaclul „Scriitori fără frontiere”, președinte Elena Mândru, alte cenacluri din zonă și Iași.

Așadar „Dor de infinit” este omniprezent acum și în Republica Moldova, unde se bucură de un real succes, este îndrăgit și chemat. Încrederea

creată și aici, de fapt, „Dor de infinit” rămâne un fenomen literar-artistic internațional.

Activitatea a fost atât de bogată, încât fiecare

una din cărțile care a fascinat publicul numeros. Ca om de litere, ca ziarist, mi-am spus punctul de vedere, am prezentat cartea ca pe un laborator de literatură, ca pe o carte ce depășește cadrul cunoscut al literaturii române de până acum, este un ghid de etică, un jurnal pentru sufletul omului citit, dar și curios în a cunoaște și altceva.

am avut de învățat de la o lansare de carte, cu un scriitor dornic să progreseze mereu.

Frații noștri de peste Prut sunt mult mai atenți cu latura patriotică. Scriitura lor este de o înaltă ținută literară, glia, limba română, mama, sunt sfinte. Ei respectă linia marilor scriitori, Eminescu, Grigore Vieru.

Felicitări Rodica pentru momentul de literatură, felicitări tuturor pentru modul cum s-au prezentat, fiecare a adus o completare, ca lecția să devină un act de creație perfect! Cu alte cuvinte, cu „războiul la ușă”, Limba română merge mai departe!

Invitația, a fost o onoare!

Interferența cu alte cenacluri literare face ca activitățile de limbă română să devină mai importante, mai atrăgătoare.

Timp de ore bune, la Biblioteca raională, „Dimitrie Cantemir” raionul Ungheni, s-a făcut din nou reunirea României. Dacă toate ar fi unite ca Limba română, nu s-ar simți niciodată că sunt două țări, despărțite doar de o linie imaginară!

Rodica Toma știe să adune în jurul său românii, și creațiile sale să le facă auzite prin cântece interpretate de formații din locurile de baștină, prin recitări, prin piese de teatru! Acolo limba română nu va pieri niciodată, cât timp oameni ca ea fac vie flacăra românismului!

Actrițele noastre de Oscar!

Daniela BĂDESCU editor senior

La jumătatea lunii decembrie 2025, mai precis luni, 15, în salonul imperial „London”, din complexul de restaurante „Aristocrat”, din București, s-a desfășurat Gala Celebrităților, Ediția a XVIII-a, organizată ca totdeauna, într-o atmosferă hollywoodiană, de distinsa profesoară **Mihela Șerban**. „Menirea acestei gale, ne spunea printre altele președintele juriului, scriitorul și jurnalistul **George Vlaicu**, fost redactor-șef adjunct al publicației noastre, este de a premia, cu

trofee sau diplome, cele mai reprezentative personalități din diverse domenii ale vieții sociale, aflate în țară sau în diaspora, nominalizate după criterii stricte de performanță, de recunoaștere și apreciere publică”.

Este o plăcere deosebită, mai bine spus o satisfacție profesională, să menționăm că la gala amintită au primit Trofeul Oscar două actrițe ale trupei Teatrului „Nostrom’25”, care ființează pe lângă Uniunea Ziaristilor Profesioniști din România. Acestor două valori incontestabile ale trupei numite mai sus, **Mariana Anghel** și **Doina Ghițescu**, care în timp s-au bucurat de cronici elogi-oase inclusiv în revista Cronica Timpului, mult râvnitul trofeu le-a fost înmănat de ziarista și moderatoarea de televiziune, **Cristiana Vă-rășteanu**.

Din partea întregii redacții, dar și în numele cititorilor noștri, le adresăm sincere felicitări actrițelor laureate, pe care le aplaudăm, la scenă deschisă, în sălile de spectacol!

Chris Simion și spiritul underground al teatrului

Florentin STRECHE

Chris Simion-Mercurian, regizoare, scriitoare și vizionară în lumea teatrului independent, a reușit să transforme teatrul „underground” dintr-o formă marginală într-un spațiu de libertate, experiment și rezistență culturală.

Chris Simion-Mercurian a debutat devreme în teatru și literatură, dar a înțeles repede că sistemul instituțional nu poate oferi întotdeauna spațiul necesar pentru expresia autentică. Așa a apărut **Undercloud – Festivalul de Teatru Independent**, primul de acest fel din România, un proiect care a dat glas unei generații de artiști tineri, liberi și nealiniați. Undercloud este de peste 15 ani o declarație de independență. Fondat de Chris Simion-Mercurian în anul 2008, Undercloud a devenit primul festival din România dedicat exclusiv scenei independente, oferind un cadru legitim și vizibil pentru o generație de creatori care refuză conformismul sau presiunea comercialului instituționalizat. Pentru ea, teatrul nu este o industrie, ci o formă de dialog viu între oameni, un act de sinceritate artistică. „Nu facem spectacole-somnifer”, afirma ea într-un interviu, subliniind refuzul de a transforma arta într-o formă sterilă de divertisment.

Termenul „underground” are, în cazul lui Chris Simion-Mercurian, o dublă semnificație. Pe de o parte, desemnează scena independentă, acele spații neconvenționale, departe de teatrele mari, unde se joacă spectacole curajoase, intime, uneori

incomode. Pe de altă parte, înseamnă o atitudine: rezistență față de superficialitate, o formă de protest tăcut împotriva mediocrității. Prin proiectul **Grivița 53, primul teatru construit din donații**, Chris Simion a reușit să creeze un ecosistem underground autentic și vizibil. Ea a dovedit că undergroundul nu este sinonim cu marginalitatea, ci cu inovația și spiritul viu al artei. Grivița 53, adevărat manifest arhitectural și social, este o clădire ridicată din contribuțiile publicului (din 2017 până în prezent), devenind un simbol al comunității care se unește în jurul unei idei: cultura nu trebuie așteptată „de sus”, de

la Minister, ci construită împreună, „de jos în sus”, din comunitate. Ea a vorbit adeseori, deschis, despre tensiunea dintre spațiul privat și spațiul instituțional al culturii. Ea crede în România privată, în spiritul antreprenorial, în acei oameni care riscă, își asumă

proiecte culturale fără a aștepta aprobarea sau banii de la stat.

Biografia lui Chris Simion este, de altfel, o mărturie despre autenticitate și curaj. Înfruntând o boală gravă, a transformat experiența suferinței într-un nou început. În interviuri, vorbește despre cancerul ca revelație, ca o lecție de esențializare: „Am învățat că sensul vieții nu este numai în a face, ci în primul rând în a fi.” Această atitudine se reflectă în Undercloud, Grivița 53, în scrierile și spectacolele ei, dovedind că adevărata artă îmbină realitatea cu arta, cu ficționalul.

„Grivița n-o să se nască doar prin gândurile noastre bune și prin rugăciunile pe care le facem, se va naște concret și toată comunitatea asta se construiește prin fapte, și la noi „prin fapte” înseamnă să te asociezi direct cu această poveste și să vii cu o cărămidă, cel puțin, să-ți cumperi de pe site o cărămidă, o fereastră, o bucată de perete, ce vrei, ce poți. O cărămidă e 53 de euro și pe cărămida respectivă o să-ți fie numele pentru totdeauna în foaierul teatrului.”

(Zile și nopți, 2019)

Foto Alex Gâlmeanu

George VLAICU: Când ne vom dumiri oare că în proiectul astral care este Destinul noi înșine avem menirea de a deveni proiectanți și constructori răspunzând în final de acțiunile sau inacțiunile noastre? Faptul că un preot rostește în final – *Iartă-l, Doamne!* nu este totul.

Santuzza TĂLMĂCEANU-DINESCU: Dintr-o familie respectabilă cunoscută de mama mea Gabriel Mamali nu a devenit studentul ei la catedra de canto a Conservatorului Ciprian Porumbescu unde era conferențiar universitar. Eram în 1961 când hărțuiala politică era încă puternică. Problema era mai delicată decât părea la prima vedere. În timpul războiului mama pierduse sarcina destul

Mamali și mama sa

de avansată, era băiat! Trăind cu nostalgia acestei pierderi prezența lui Gabriel la spectacolele ei și discuțiile profesionale pe care le aveau mai estompau dorul după pruncul pierdut. Gabriel chiar merita atenție. Dacă Nicolae Herlea rămâne titular al celei mai mari voci de baritoni români, afirm cu tărie că Gabriel Mamali particularizat de un timbru foarte frumos care avea două nuanțe de culori, una mai luminoasă și alta mai întunecată pe parcursul cântatului, nu îi este mai prejos!

G.VI.: Cât de prezente pot fi amintirile acelei perioade! În 1961 un tânăr de 24 de ani se

Gabriel Mamali

CHE BELLA VOCE! (VI)

Tinerețea unui creștin

Santuzza TĂLMĂCEANU DINESCU
realizator tv, membru UZPR/UCIN

îndrepta cu speranța și curajul vârstei spre treptele Conservatorului Ciprian Porumbescu din București. Pe atunci societatea românească încă era frustrată de pierderile suferite în anii teribili de după război. Liniștea și amabilitățile erau doar de complezență. Tinerii credeau în idealuri aparte se bucurau și se încurajau la vederea unui zâmbet de întâmpinare.

S.T.-D.: Anul 1961 a relaxat totuși limitele cerințelor din dosarele concurenților la examenul de admitere la facultăți. A fost momentul când Gabriel Mamali s-a înscris la examen. Dorința lui nu era întâmplătoare. O voce cu un timbru foarte interesant de bariton și prezența scenică erau argumentele în favoarea sa. Apoi la București exista din '56 o nouă clădire a Operei cu un repertoriu bogat și cu spectacole ce ridicau publicul în picioare ca și la Teatrul de Operetă de altfel. La catedra de canto a Conservatorului erau profesori personalități redutabile de mare succes chiar internațional - Petre Ștefănescu-Goangă, Ana Tălmăceanu-Dinescu, Ionel Tudoran, Viorel Ban, Panait Cotescu, Arta Florescu șefă de catedră. Prezența Artei în comisia de examinare a fost un mare ghinion pentru tânărul nostru. Să se fi gândit în fracțiuni de secundă că odată ajuns pe scenă ca partener ar fi avut succes, mai multe aplauze?! Publicul și criticii muzicali i-ar fi acordat lui mai multă atenție?! Această femeie probabil însărcinată extraprofesional s-a temut de acuzația că a lăsat să pătrundă în lumea muzicală fiul unei familii cu alte vederi politice. La examen a reacționat cu grimase. Un coleg de comisie a observat totul. Printr-un bilet strecurat discret Anei Tălmăceanu a avertizat-o că situația tânărului devenise neplăcută. Mama a ridicat la maxim notele pentru voce repertoriu prezență scenică, interpretare comunicând faptul că trebuie stimulat cu media generală 10. Dar din cauza notei mici date de Florescu media lui a fost sub aceea de intrare. Lovitura a fost grea pentru un suflet tânăr. Viața și-a urmat cursul și a absolvit Școala populară de artă apoi destinul l-a îndrumat spre Teatrul Liric din Craiova devenit ulterior Operă unde și-a desfășurat întreaga lui activitate în domeniile operă-operetă timp de 35 de ani. Toate rolurile și le-a conturat cu talent și eleganță.

G.VI.: Colaborările cu televiziunea au fost și ele fructuoase. Este cunoscut faptul că spectacolul *Adâncile iubiri* de Florin Comișel realizat la Craiova a primit premiul II la Concursul național de lucrări dedicate aniversării a 100 de ani de

la Războiul de Independență din 1877. Soliștii merituau să fie prezenți și la televiziune.

S.T.-D.: Concertul cu Pagini muzicale de popularitate realizat la Palatul Jean Mihail din Craiova a fost unul de referință pentru colaborările de după 1990. În perioadele următoare Mamali și-a vizitat fratele din America și prietenii din Franța care din păcate nu l-au sprijinit pe plan artistic întrerupând colaborările tv. A lipsit din păcate la conceperea unor posibile concerte în Atlanta cu colegul meu de facultate dirijorul Aurelian Francis Boniș, la Paris unde era încă în viață mătușa acestuia celebra doamnă Salabert, la Berlin unde se stabiliseră Ion, Emilia și Aida Soanea, la Budapesta unde aveam sprijinul lui Kovacs Attila, la Essen unde era solist Marcel Roșca și nu în ultimul rând un posibil turneu prin țară cu orchestra Camerata Europeea dirijată de colegul meu de facultate Octavian Anghel din Bruxelles proiecte realizate ulterior. Temperamental el ar fi fost pe scenă ca un vulcan în erupție ce-și răspândește spectacolul de lumini și culori la cele mai înalte temperaturi.

G.VI.: Solicitarea repertorială a fost considerabilă și de mare valoare pentru colectivul artistic al Teatrului Liric din Craiova dacă amintim de *Faust* de Gounod *Traviata*, *Trubadurul* de Verdi și *Tosca* de Puccini *Cavalleria rusticana* de Mascagni, *Paiațe* de Leoncavallo.

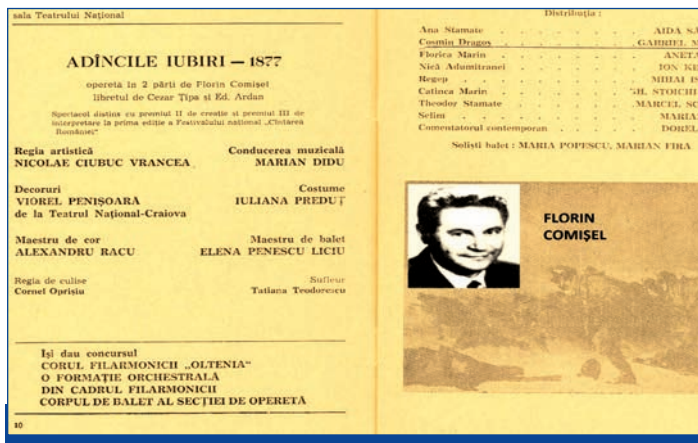
Gabriel Mamali - Sange vienez

S.T.-D.: Să amintim și premiera poemului pentru bariton și orchestră *Patria mea* de Doru Popovici. Nume importante de autori și adevărate bijuterii din diverse genuri muzicale sunt prezente, însă cele de operă au rămas preferatele lui Gabriel Mamali.

Gabriel Mamali: Opera este un gen mai pretențios dar oferă cred subiecte complete și complexe marelui public.

S.T.-D.: Problematika este mai profund tratată și propune situații de viață cu un mare impact.

G.M.: Mi-am încheiat cariera scenică la Opera din Craiova în 1998 dar am urmărit din când în când evoluția spectacolului liric de acolo. Mi s-a părut ușor detașată în sensul unei investiții insuficiente în intensitatea cerută de actul creator a colectivului artistic, plus că s-a creat o ușoară depărtare între acesta și publicul

Afiș Adâncile iubiri - Florin Comișel

mai puțin informat din cauza scăderii nivelului de educație cultural-muzicală.

S.T-D.: Atunci să scoatem noi *castanele din foc*. Să luăm de exemplu o operă de mare amplitudine – *Trubadurul* de Verdi. O poveste destul de tenebroasă din Evul Mediu cu conți, doamne nobile, soldați și femei din popor arse pe rug pentru vrăjitorii bănuite. Cred că secretul constă în a aduce aproape în mentalul imaginativ întâmplările ca și când ar fi fost ieri.

G.VI.: Ai dreptate, lucrarea este iubită și apreciată pe toate scenele românești datorită tradiției interpretative.

Ana Tălmăceanu-Dinescu și Șerban Tassian în rolurile Leonora și De Luna erau doi redutabili artiști pe care noi studenții anilor '60 îi urmăream cu emoție.

Ana Tălmăceanu - Dinescu și Șerban Tassian în Trubadurul

S.T-D.: Remarcabilul muzicolog Viorel Cosma a afirmat într-una din emisiunile mele de gen că nivelul lor artistic se ridica la cel al teatrelor de operă din străinătate. Pentru public un program de sală gândit mai viu ar fi binevenit. Un rezumat al spectacolului ar fi interesant. Ca realizator de emisiuni muzicale de televiziune susțin că interpreții trebuie să aibă mult discernământ în jocul de scenă, gestică, atitudine. Trebuie realizat un echilibru între fizicul personajelor pentru a fi credibile situației. De exemplu în *Trubadurul* atitudinea Leonorei trebuie să fie perfectă în eleganță iar cei doi bărbați care o doresc trebuie să epateze prin atitudine curtenitoare și forță numai că *de Luna* este prea violent.

G.VI.: Da... Multă muncă, talent, imaginație, dăruire. Este o concluzie inevitabilă.

S.T-D.: În 1977 Teatrul Liric din Craiova, la 100 de ani de la Războiul de Independență, a prezentat premiera poemului muzical *Adâncile iubiri* – al îndrăgितului compozitor Florin Comișel. Lucrarea în adaptare pentru televiziune am lansat-o și pe micul ecran imediat după ce a obținut premiul II în cadrul Concursului de prime audiții. L-am întâlnit atunci pe Gabriel Mamali artistul deja versat scenic și a cărui voce nu se putea să nu o remarci după primele fraze muzicale. Invitam cu participări variate pe cei mai buni soliști din București și din țară. Cu aceste prilejuri a fost invitat și Gabriel Mamali cu partenerile lui de scenă – Aida Săvescu (studenta mamei mele) Marilena Marinescu Mareș, Steluța Teodorescu. Îmi rămăsese în memorie, apropo de Craiova, frumusețea interioarelor Muzeului Jean Mihail. Imediat după 1989 m-am repezit să-mi pun ideea în aplicare, aceea de a realiza acolo un amplu concert cu pagini de mare popularitate. Aveam

să aflu ulterior că ambianța palatului devenise un locaș ideal și pentru concertele camerale craiovene.

Gabriel Mamali cu partenera sa

Am asistat la o seară franceză de lieduri tălmăcite cu mare sensibilitate de Gabriel Mamali într-o franceză impecabilă. În repertoriul său figurau și creații semnate de Beethoven, Schumann, Schubert, Ceaikovski, Loewe, Enescu, Diamandi Gheciu. Am găsit în fonoteca Radio-ului și înregistrări cu interpreți angajați mai recent în teatru, foarte talentați care păseau pe merit pe drumul deschis de Gabriel Mamali pecum violonista Cristina Anghelescu și pianistul Mihai Ungureanu. Teatrul Liric căpătase titulatura de Operă și în repertoriu se mențineau spectacole reușite de operetă din repertoriul național și internațional scrise de Johann Strauss, Lehar, Abraham, Künnecke, Gherase Dendrino fiind reascultate cu plăcere în *Sânge vinez, Văduva veselă, Bal la Savoy, Floarea din Hawaii, Logodnicul din lună, Lăsați-mă să cânt*. După ani m-am reîntâlnit la București cu Anca Tudor Stoian prim-balerină și coregrafă la Opera din Constanța, ulterior maestră de balet la Craiova. O surprinsesem în 1990 repetând într-o echipă de *aur* – cu regizorul Anghel Ionescu Arbore scenograful Cătălin Arbore dirijorul Alexandru Iosub la reluarea uneia dintre cele mai interesante

Santuzza Tălmăceanu - Dinescu și Anca Tudor Stoian

lucrări românești *Cei trei muschetari* de Norbert Petri. În rolul cardinalului Richelieu personaj de la curtea regelui Ludovic al XIII-lea l-am admirat pe Gabriel Mamali.

G.VI.: Farmecul și eleganța dansurilor de curte prezente în spectacol au fost completate cum nu se putea mai potrivit unui moment istoric cu o mișcare a fiecăruia dintre personaje dată de un mers cu pași ușor plutitori creându-se un efect foarte reușit.

S.T-D.: Dragă Anca, știu că ai amintiri legate de această împlinire!

Anca Tudor: M-am bucurat pur și simplu că istoria își amintește de noi și ne apropie pe neașteptate nu fără a avea însă și pretenția să lămurim *nelămuritele* și să făptuim lucruri noi.

S.T-D.: Sub egida lozincii perioadei 1975-1985 să se promoveze creația compozitorilor români a ajuns pe scena craioveană *Cei trei muschetari*. Inspirat, maestrul Norbert Petri cu un ascuțit simț

al unei dinamici atractive a reușit să evite o anume desuetudine în care l-ar fi atras o acțiune din secolul XVII. A abordat cu o fină ironie acțiunea sau personajele și intenția sa fiind duse până la capăt de scenograful Cătălin Arbore.

A.T.: Apropiindu-ne treptat ne explicăm aprecierea cronicarului Claudiu Moldovan vis-a-vis de viziunea baritonului Gabriel Mamali din rolul *Richelieu*. Experiența Craiova a fost interesantă. Anghel Ionescu-Arbore a explicat cântăreților mișcările dar mi-a lăsat *loc liber* și unei finisări a modului de a îi orienta pe scenă fiind preocupat de realizarea unei anumite atmosfere prin reacțiile

Gabriel Mamali în rolul Richelieu

personajelor. Scenograful Cătălin Arbore, fiul său, crease unghiuri de refugiu ce ne-au fost de folos. În perioada regelui Ludovic al XIII-lea dansurile căpătaseră o anumită precizie. Mișcarea dobândise forme ce respectau metrica din desfășurarea frazelor muzicale și intenția ei dinamică. Dansul galant făcuse un pas înainte. Amănunte interesante despre această evoluție găsim în *Istoria Baletului* de Ion Ianegic.

S.T-D.: Într-adevăr dansul pe scenă a evoluat substanțial – atât cel clasic, cât și cel de caracter. Rememorând desfășurările scenice ale generațiilor apropiate carierei lui Gabriel Mamali ale lui însuși în primul rând realizăm că au avut capacitatea îmbogățirii propriului joc de scenă intrat inevitabil la concurență cu frumoasele momente coregrafice. Performanțele din lucrările de operetă – Vecingetorix (*Sânge vinez*), Aristide de Faublas (*Bal la Savoy*), Celestin-Floridor (*Mam'zelle Nitouche*), Locotenentul Stone (*Floarea din Hawaii*), s-au extins și în evoluțiile din opere – Scarpia (*Tosca*), Germont (*Traviata*), Conte de Luna (*Trubadurul*), Alfio (*Cavalleria rusticana*), lucru posibil și prin prezența unor regizori de școală nouă precum Nicolae Ciubuc, Marius Chioreanu, Anghel Ionescu-Arbore. Concluzionând, ești o structură puternică dragă Gabriel, un suflet răbdător și dacă nu ar fi neajunsurile unei sănătăți fragile mulțumirea unei împliniri a profesiei pentru care te-ai născut ne-ar putea bucura în totalitate! Hai să-ți amintesc ceva amuzant ce cred că ai uitat! Sosisem la Craiova și m-ai întâmpinat la gară cu zâmbetul pe buze dar preocupat de ceva. Te-am provocat să te destăinuie și mi-ai spus că ducându-te din curiozitate în sala de spectacole aflată în renovare ai zărit un muncitor pregătindu-se să arunce niște sticle ciudate. Întrebându-l ce e cu ele ți s-a răspuns că le-a găsit sub o bucată de parchet care se desfăcuse. Fulgerător te-a străbătut gândul că fuseseră plasate pe dedesubt pentru acustica sălii ce fusese astfel gândită încă de la început. I-ai cerut imperativ să pună totul la loc și să refacă întocmai porțiunea deteriorată. Îți mulțumesc Gabriel Mamali că ai fi fost un devotat director de teatru și că destinul tău mi-a creat emoții nemuritoare, creștine!...

(va urma)

Povești cu tâlc

Mihaela E. KETCHUM

Nu există vârstă

*Ceasurile s-au oprit. Toate ceasurile din lume.
Ele toate s-au vorbit între ele.*

Toți oamenii erau și speriați și surprinși. Au încercat să le repare. Au încercat să le pornească. Degeaba. Fie că era un ceas la mână ori în telefon, ori pe o clădire. Ce să vezi, toate s-au oprit la renumită oră 10 și 10 minute.

- Oare ce înseamnă asta? au fost întrebați înțelepții.

- Ce cred ei despre un astfel de eveniment?

Unii dădeau vina pe climă, alții pe energia Pământului, alții pe închipuite vrăjitoare.

Doar un înțelept a înțeles mesajul și l-a împărtășit.

- Vedeți timpul din ceasuri nu este de fapt timpul din suflete.

Fiecare om trăiește în povestea propriului timp.

De aceea unii oameni sunt bătrâni la tinerețe și alții tineri la bătrânețe.

- Timpul a spus: eu nu sunt în ceasuri, ci în sufletele voastre.

Așa a șoptit timpul oamenilor prin înțeleptul său.

Și ceasurile toate s-au pornit ca la o comandă la ora exactă.

- Ce vârstă ai? mă întreabă unii oameni.

Eu le răspund:

- Nu am.

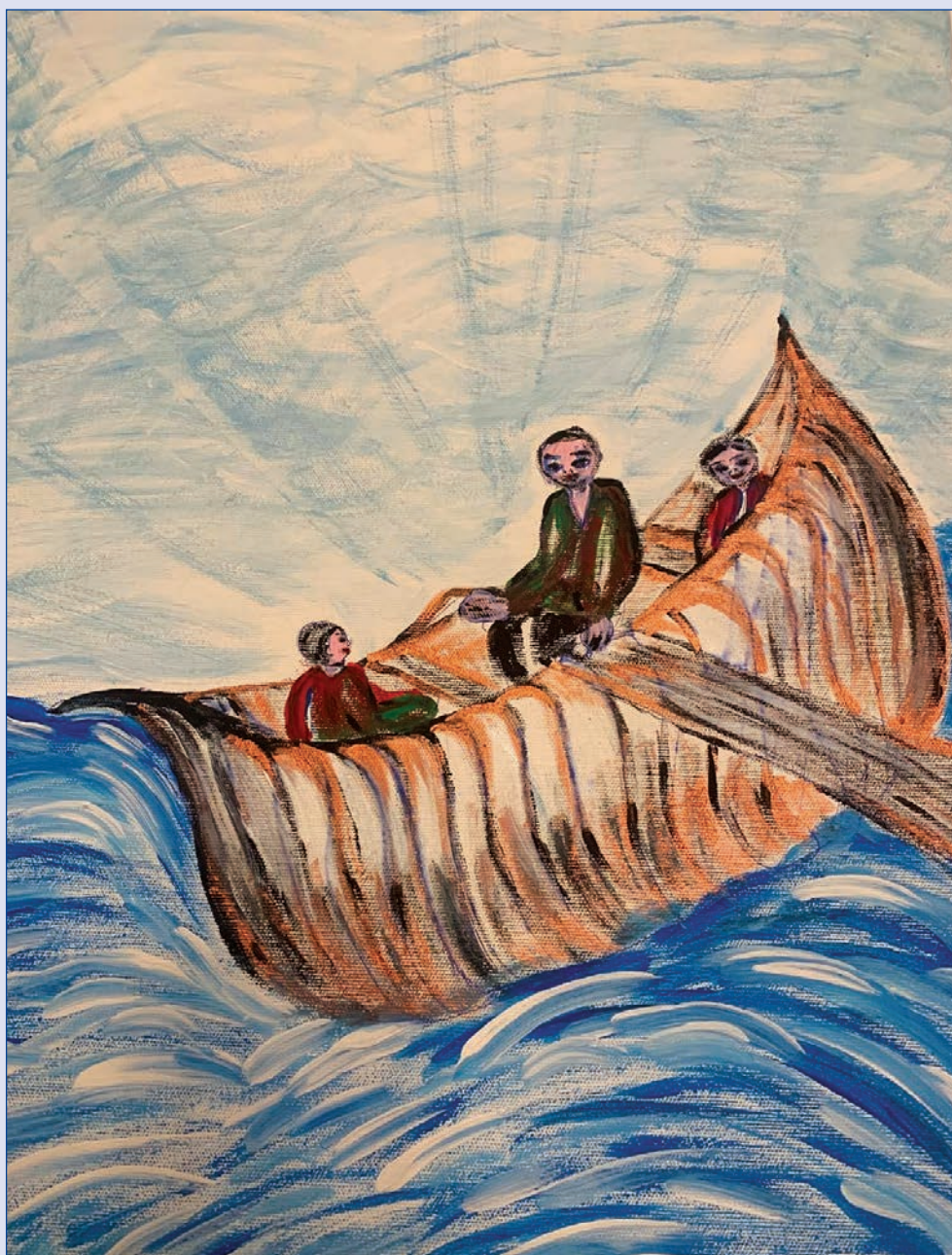
- Pentru că nu am o vârstă în mintea mea.

Gândește ca mine și lasoul timpului nu va mai exista asupra ta.

Singurul meu timp e tinerețea!

Cum este un om înțelept

Doi băieți obosiți de la fotbal, stând pe o bancă, se tot întrebau, având pentru a doua zi la școală de dus o descriere la limba română a unui om înțelept.

- Tata mi-a spus că înțelepții sunt oamenii aceia bogați ce se plimbă în mașini scumpe și au afaceri grele.

- Din contră - spuse celălalt -, eu cred că înțelepții sunt cei mai umili și de aceia par neînsemnați pentru cei din jur, dar au multe calități.

- Știi ceva - spuse Victor - să mergem la bunicu. Dacă nu știe el atunci cine?

- Bine - răspunse Matei -, cred că ai dreptate.

- El știe tot!

Ajunși în fața bunicului au început să-i pună întrebări, să îl descoasă.

- Bine băieți am înțeles, voi nu știți cum să descrieți un om înțelept. Atunci voi apela la o imagine, mai întâi.

- Știți când ați fost în Deltă cu mine am plutit pe apă într-o bărcuță? Vă amintiți? Ea înainta balansându-se printre plante și crengi. Ce ai spus atunci Matei?

-Să nu ne răsturnăm! Dar ce legătură are asta cu ce te-am întrebat noi? M-ai pierdut de tot.

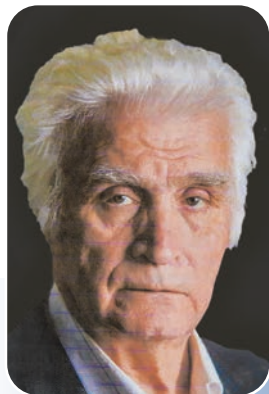
-Ei vezi, așa este un om înțelept, asemeni bărcuței noastre. Un om care înaintează prin viață, fără să își piardă echilibrul, nu se pierde pe sine, el doar înaintează. Cu blândețe și bunătate, zâmbind din inimă, făcându-și calea către sine în modul cel mai lin. Nu intră în maluri, nu se izbește de alte bărcuțe.

El ține drumul drept în evoluția sa. Evită conflictele și pe oamenii colțuroși. Are mereu o vorbă bună și o dragălaşenie de copil în ochii săi.

Este mirat și curios mereu să înainteze în viață fără să creeze valuri și să răstoarne alte bărcuțe.

Înțelept este omul ce își cunoaște calea, scopul, destinația și rostul său. Care își știe menirea și înflorește și întinerește pe zi ce trece.

S-a făcut liniște. O adâncă liniște. Fiecare i-a dat un pupic bunicului și au plecat gândindu-se.

Nicolae Maxim și flautul său fermecat!

Vergil COJOCARU - COVER
editor senior

pictor, membru UAPR, UZPR, Liga Navală Română, vice-președinte cu probleme culturale

Artistul, profesorul universitar Nicolae Maxim este apreciat pentru influența sa asupra întregii arte muzicale instrumentale, demnă realizare și datorită „ucenicului” său strălucitor ca aurul, **flautul său fermecat!**

În sunetele „flautului fermecat”, stăpânit cu pasiune și naturalețe de marele artist, se regăsește întinderea nemărginită a lumii muzicale instrumentale.

Valoarea interpretărilor sale este uriașă, nu există nimic, nici măcar un sunet, care să scadă marea reușită a rezolvării interpretative, a sentimentelor profunde trăite pe toată întinderea concertului.

În câteva cuvinte, Nicolae Maxim mi-a descris întreaga sa activitate muzicală ca operă teoretică și practică prin care și-a însușit forța de expresie a sunetelor.

Încă de la primele sunete, maestrul și flautul său ne poartă într-o poveste muzicală grațioasă, sentimentală, care prin frumusețea sunetului ne relevă adâncimea meditației grave, a poeziei tristeții dar și a trăirii bucuriei, un amalgam de trăiri care definesc natura umană.

🎵 *Este unul dintre fiii zonei Fălticeni, fiind născut peste iazul de la sadoveniana Nadă a Florilor, în satul Petia, în anul 1937.*

🎵 *Nicolae Maxim a susținut concerte pe scenele românești, dar și pe cele din Europa, Japonia, China, Canada.*

🎵 *În 1988 a făcut parte din World Philharmonic Orchestra, care a concertat la Montreal.*

🎵 *Întreaga sa activitate artistică a fost recunoscută prin acordarea Meritului Cultural Clasa I*

Din flautul său răzbat acorduri, sunete ce cu greu pot fi reproduse de mulți alți instrumentisti.

Este de remarcat numărul mare de înregistrări realizate pentru Radio România, dar și cele realizate alături de Filarmonica „George Enescu”, avându-l la pupitru pe maestrul Cristian Mandeal (integralele Enescu și Brahms).

Activitatea sa artistică se împletește în mod fericit cu cea didactică, Nicolae Maxim, în calitate de profesor universitar la Facultatea de Muzică a Universității „Transilvania” din Brașov, a îndrumat destinele muzicale ale tinerilor aspiranți la gloria muzicală.

Legătura sa de suflet cu zona Fălticeni, zonă unde a văzut lumina zilei, sprijinul său pentru promovarea zonei și mai ales a casei memoriale Mihail Sadoveanu, pe care Nicolae Maxim l-a cunoscut personal, el păstrând o relație strânsă cu urmașii scriitorului. Cu ocazia redeschiderii casei memoriale, Nicolae Maxim a donat obiecte de mobilier aparținând lui Sadoveanu, pe care le primise de la Profira Sadoveanu.

Pentru contribuția valoroasă adusă prin artă la definirea identității românești, profesorul universitar Nicolae Maxim, un maestru al flautului, a primit, în cadrul manifestărilor prilejuite de redeschiderea Casei Memoriale „Mihail Sadoveanu”, titlul de Cetățean de Onoare al municipiului Fălticeni.

După terminarea facultății a fost angajat la Filarmonica „George Enescu” din București în urma unui concurs prezidat de directorul de atunci, renumitul dirijor George Georgescu. Datorită calităților sale deosebite, a devenit curând șef de partidă – flaut solo.

A cântat sub bagheta tuturor dirijorilor români și străini care au condus orchestra pe o perioadă de cinci decenii. Nicolae Maxim a susținut și o activitate concertistică, prin recitaluri și concerte de muzică de cameră. Ca membru al formațiilor Trio Baroc, Trio Romantica, Grupetto, Concordia și cvintetele de suflători ale Filarmonicii „George Enescu”. A făcut parte din orchestra de cameră „Virtuozii din București”, formația de muzică contemporană „Hyperion”. A fost prezent pe scenă la toate edițiile Festivalului George Enescu.

Iată ce spunea Ion Bogdan Ștefănescu despre colegul său mai mare, Nicolae Maxim: *Pentru mine, de când am devenit colegi de partidă la Filarmonica „G. Enescu”, Nicolae Maxim a fost ca un părinte, întotdeauna gata să-mi sară în ajutor. Eu pentru el – mi-a mărturisit după concert – i-am fost ca un fiu, cu care însă nu s-a certat niciodată.*

🎵 *Marele dirijor și director al Filarmonicii „George Enescu”, George Georgescu a spus despre Nicolae Maxim că este un demn continuator al sublimului profesor Vasile Jianu.*

Vreme de mai bine de 55 de ani, Nicolae Maxim și flautul său au fermecat, pe scena Ateneului Român, împătimiții de muzică!

Vergil COJOCARU - COVER

editor senior
pictor, membru UAPR, UZPR,
Liga Navală Română, vice-președinte cu
probleme culturale

**Nimic fără Dumnezeu!
Așa cred, gândesc și voi scrie mereu!**

Când norocul se așază pe umărul tău nu are cum să nu îți tresară inima de bucurie.

La fel mi s-a întâmplat mie, când în „meniul” de la „Masa discuțiilor” organizată de Liga Navală Română la Casa Armatei, am nimerit între două cunoscute artiste plastice, Mirela Vișan și Ecaterina Mihai. Și așa cum e firesc pentru artiști ca noi, discuția a avut în centrul ei arta

*Mirela Vișan, de două ori
artistă, pictor și interpret vocal,
bucură întodeauna prin lucrările
sale ce încântă privitorii prin
formă, culoare și mesaj, dar și
prin aparițiile sale încântătoare*

*pe scenă cu talentul
interpretativ și
ținuta sa impecabilă.*

*Cu forța talentu-
lui ei, Mirela*

*Vișan
reușește
să*

*transmită
emoție pozitivă,
stare de bine, de
încântare atât
admiratorilor
picturilor sale,
dar și celor
care îi ascultă
melodiile.*

*În tot ce ne
oferă cu
generozitate
artista,
simțim*

*sufletul
ei, de*

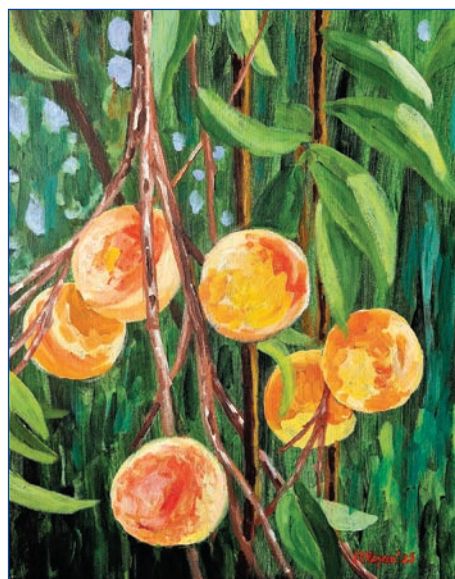
*unde izvorește, dragostea ei de
oameni de frumos, de armonie.
În toate aparițiile sale, fie ele
pe simeze sau pe scenă, Mirela
Vișan ne împărtășește crezul
său, în iubire, în frumos în
armonie.*

Mirela Vișan

Între scenă și șevalet

Doar realitatea își găsește drumul normal al vieții

Vremurile grele pregătesc destine puternice

Când îți cucerești sinele devii un om norocos, dar modest

Florin VĂIDEIANU

și frumusețea ei. În stânga eram străjuț de bunica Ecaterina Mihai iar în dreapta am avut onoarea să o am pe Mirela Vișan, la fel cum le veți regăsi și în paginile revistei Cronica Timpului, în paginile de față. Între două îmbucături din alesele bucate ce ne îmbiau din farfurii, am avut suficient timp să ne exprimăm bucuria pe care ne-o oferă Artă sub toate formele ei, adică împlinire, satisfacție, creație.. Fiecare

dintre povestirile din acea seară a avut, firesc, câte un povestitor, iar dumneavoastră, cititorii revistei, aveți acum ocazia ca pe lângă posibilitatea de a admira lucrări ale celor două pictorițe să citiți și o parte din poveștile lor. Veți putea constata că la fel cum umbra nu apare fără lumină, nici o creație nu apare fără talent, gândire și iubire!

Ecaterina Mihai și Eva Maria Zaberca

↓ **Ecaterina** două generații de artiști! **Eva** ↑

Artistul plastic Ecaterina Mihai, ne transmite prin picturile sale credibile, bucuria creației.

Consider arta Ecaterinei Mihai o cerească rugăciune plastică, înălțată lucrării Dumnezeiești, prin care artista și-a construit propria dimensiune spirituală.

Prin tablourile sale, prin poveștile frumoase pe care fiecare pictură a sa o spune, Ecaterina Mihai își află, încet dar sigur, locul în galeria impresionantă a pictorilor români.

Dar poate cea mai mare bucurie a Ecaterinei Mihai o reprezintă nepoțica ei, Eva Maria, cea care moștenește se pare talentul artistic al bunicii

Tânăra pictoriță în devenire are o aplecare spre combinarea culorilor, în forme abstracte, oferindu-ne o simfonie cromatică.

Prin dăruirea sa în învățarea tainelor picturii, dar și prin aplecarea ei deosebită în învățarea limbilor străine, prin tot ceea ce face, ea aduce bucurie în jur, este mândria familiei sale! Talentul ei la pictură a fost descoperit, prima dată, așa cum era de așteptat de ochiul format al bunicii.

De multe ori, Eva Maria a fost colegă în diferite expoziții cu talentata ei bunică Ecaterina.

Viitorul, sperăm, nu va rămâne tăcut, va vorbi mereu despre talentatul tandem bunică- nepoată!

Două nume de care sigur se va vorbi mult:

Bunica Ecaterina Mihai și nepoata Eva Maria Zaberca

Înțelepciunea nu este întâmplătoare

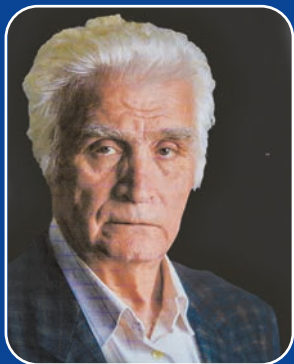
Miracolele nu pot fi înțelese și nici nu se explică

Părinții ar trebui să știe că viața copiilor lor nu este o glumă iar când vor crește îi vor judeca

Florin VĂIDEIANU

Dumnezeu îți pune ceva în plus
ca să nu trăiești degeaba
Florin VAIDEIANU

Vergil COJOCARU - COVER
editor senior

pictor, membru UAPR, UZPR,
Liga Navală Română,
vice-președinte cu probleme culturale

Plăcut „adăpost” spiritual care alcătuiește trăsătura originală a personalității literare. Așa o putem defini pe poeta Adriana Apostol. Creativitatea, emoția transmisă cititorului sunt emblematice pentru talentul ei.

„Placheta de versuri **Emoții pe marginea unor file de gând**, frumos trandafir mereu cu boboci gata să se deschidă, mai cu seamă atunci când roua dimineții îi mângăie petalele” - așa scria Ion Machidon în prefața intitulată „**Nici una, nici alta**”, a volumului „**de buzunar**”.

Este de apreciat înclinația poetei spre aducerea în versurile sale a unor considerații de natură existențială cu puternice accente filosofice dirijate spre realitatea concretă, dar și de natură emoțională, Adriana Apostol punând în versurile ei o delicatețe a trăirilor sufletești care îndeamnă cititorul la meditație asupra vieții în toată curgerea ei, asupra împletirii cunoașterii științei lucrurilor pământești cu divinitatea.

Prin scrierile sale, Adriana Apostol exprimă propriul mod de a înțelege poezia, construind narativul din versurile sale într-un stil ingenios și sugestiv. Volumul **Emoții pe marginea unor file de gând** reprezintă desăvârșirea viziunii originale a Adrianiei Apostol asupra formei și expresiei umane, bogăția vieții sufletești.

Toate cele prezentate mai sus ne dezvăluie un artist plin de har, de talent, cu o sensibilitate aparte, apreciat de toți, fie colegii sau prietenii ei.

Totul vine de la Dumnezeu!

Adriana APOSOL

Versuri pentru minte și suflet!

Zâmbet de cer

Un zâmbet cald se-ntinde peste lume,
Ca o lumină vie-n depărtări,
Și-n liniștea ce-și uită vechiul nume,
Se-aprind, din nou, scânteii de-nseninări.

Deasupra mea se leagănă-n tăcere,
Un colț de cer, cu margini de cristal,
Respirul lui- o dulce adiere,
Topește-ncet suspinul hibernal.

Un tremur de lumină mă găsește,
Cu tâmpla sprijinită de un vis,
Iar zâmbetul de cer mă copleșește
Și mă trezesc zâmbind, în Paradis.

Beția de iubire

În seara asta, numele tău curge
pe umerii mei
ca un vin roșu
abia scos din răcoarea unei pivnițe.
Tot ce ating devine rotund,
pregătit să înflorească.

Suntem două secunde
care refuză să se piardă,
două respirații
ce se adulecă una pe alta,
până când pielea prinde gust de lumină.

Îți sorb gândurile
ca pe o ploaie caldă
ce cade în mijlocul verii înfierbântate,
cu dorința de a face
pământul să tresară.

Măinele noastre construiesc căi ferate
pe care trec trenuri
încărcate cu promisiuni, iar ecoul lor e un drum deschis
către o dimineață fără sfârșit.

Eu ma voi duce...

Eu mă voi duce într-o seară rece,
Tu nu vei ști de ce, nici când m-am dus,
Vei strânge-n palme tot ce nu mi-ai spus,
Vei înmulți tăcerile cu zece.

Mă voi îndepărta încet, tăcută,
Precum o umbră-n ceasul de apoi,
Când zilele se vor topi în ploi,
Iar noaptea își va scoate masca mută.

Când voi pleca, nu va cădea ninsoarea,
Nici frunzele de fag nu vor foșni,
Eu voi pleca, iar tu nici nu vei ști
Ce drum mi-a pus în față înserarea.

Eu mă voi duce când e lună plină,
Când steaua nopții nu se va ivi,
Iar asfințitul se va prăvăli,
Peste pădurea fără rădăcină.

Când luna peste lac o să se plece,
Și stelele în apă s-or privi
Cu ochii înverziți de peste zi,
Eu mă voi duce într-o lume rece.

O clipă într-un ocean de timp

Suntem doar
un fir de lumină
strecurat printr-o fisură a lumii,
o respirație pierdută
între două bătaii ale inimii universului.

Ne mișcăm încet,
cu pași care nu lasă urme,
doar vibrații slabe
în aerul care nu are memorie.

Învățăm să iubim,
să căutăm sens,
să ne ridicăm din praf și totuși, praful ne cheamă înapoi,
blând, inevitabil,
ca un ecou al începutului.

Poate că aici
este miracolul:
În faptul că existăm, măcar o clipă,
între atâtea valuri de timp,
iar această clipă, oricât de fragilă este,
poartă în ea întreaga noastră eternitate.

Omul e o întrebare,
un arc de lumină trecător.
În trecerea lui
lasă o urmă de înțeles,
un ciob de sens aruncat în mare,
sperând să fie găsit
de cineva,
cândva,
sau poate niciodată.

Aceasta ar trebui să fie destul:
să fim o scânteie,
să clipim,
să ardem,
și să ne lăsăm, liniștiți,
în voia oceanului de timp.

La masă cu tăcerea

Când nu mă mai străbate niciun dor,
Iar prin ungherele de gând nimic nu-mi șade,
Nici nu mă sinchiesc când o secundă cade,
Pe firul alb de ață din mosor.

Mă bucur doar de orice răsărit,
De raza fină ce peste obraz se-ntinde,
Cu degete de primăveri ce îmi cuprind,
Pomeții copti la ceas de asfințit.

În vidul ce s-a adâncit sub stern,
Își fac azi cuiburi trainice doar păsări rare,
Din cele care au zburat până la soare
Și s-au întors în visul meu etern.

Acolo timpul are mai mult timp,
Iar anotimpul înfloririlor e veșnic,
Acolo stelele s-au preschimbă în sfeșnic
Cu lumânări ce au pe frunte nimb.

La masă cu tăcerea mea m-așez,
E noapte albă între noi și ceaial e fierbinte
Și amândouă am uitat de simțăminte,
Ea cântă-n șoaptă, eu, lasciv dansez.

Cenaclul stelelor nemuritoare

(In memoriam Petronela Apopei)

Cenaclul stelelor nemuritoare,
E astăzi mai bogat, mai lucitor,
Lumina lor îmbracă-ntreaga zare,
Sub care-au stat poeți ce astăzi mor.

Se bucură, sclipind, nemărginirea,
În biblioteca cerului înalt,
Poeții ce în cărți și-au pus simțirea,
Dormi-vor somnul lor cel mai curat.

Dar pe pământ se-mpuținează versul,
Se duc poeți degrabă, rând pe rând,
Ei nici nu știu că au primit reversul
Ecoului ce zace în cuvânt.

Cu viața au plătit tribut menirii
De-a împărți lumină pe pământ,
De a se ridica deasupra firii,
De-a face din poeme dulce cânt.

Cenaclul stelelor nepieritoare,
Adună suflete de visători,
De-aceea stelele lucesc mai tare,
În ele dorm poeți cu mâini de flori.

Rugăciunea inimii – ISIHASMUL (IV)

Continuare din numărul trecut

El spune că Mântuitorul nu a spus să nu semănăm, ci că nu trebuie să ne facem griji din pricina asta; nu a spus să nu muncim, ci că nu trebuie să ne lăsăm copleșiți de aceste preocupări. Mesalienii sunt astfel contrași din nou. Marele teoretician al amerimniei este însă Ioan Climac (Scărarul), care a dat isihăștilor formula cea mai precisă și mai profundă: „Esența operei isihăștilor este de a avea a priori o indiferență perfectă față de toate lucrurile umane, oricât de rațională ar părea”. Lipsite de rațiune sunt păcatele și ele trebuie îndepărtate. Dar, îndepărtate, zice Ioan Climac, trebuie și lucrurile care par raționale, cum e grija față de corp sau față de sărăcia aproapelui, “pentru că isihia este eliminarea gândurilor și renegarea grijilor raționale”. Ideea de eliminare a gândurilor a fost împrumutată de el de la Nil sau mai degrabă de la Evagrie, care folosea ideea referitor la rugăciune. Interpretarea lui Hausherr este că sinaitul într-atât lega cele două concepte, de isihia și de rugăciune, încât face această transpoziție în mod inconștient. De altfel, Ioan Climac conchide că isihia este un lucru rar ca și rugăciunea perfectă, ca și perfecta libertate interioară. “De fapt, când nu posezi amerimnia, cum vei putea să te rogi sau să-ți privești inima?”. Eliminând toate grijile și gândurile vom putea să-l urmărim pe Hristos, să-i dorim neconștient prezența, să ne unim sufletul cu al Lui ridicându-ne ochii către cer. De aceea, Iisus a zis: “Nimeni care pune mâna pe plug și se uită îndărăt nu este potrivit pentru împărăția lui Dumnezeu”. Să ne ocupăm de noi dar să nu ne atașăm de cele lumești care nu ne dau viața, ci moartea. “Vino după mine și lasă morții să-și îngroape morții lor” spune Hristos aceluia care îi cere să lipsească un timp de la El, pentru a-și îngropa tatăl. De aceea, este bine a te ocupa de viața ta fără să te îngrijorezi de ea, dar e mai bine, știind cât suntem de slabi, să ne separăm de lumea aceasta. Semnul unei înrobiri morbide este tristețea. Și cum să nu fim triști dacă atașați de atâtea lucruri, la un moment dat pierdem ceea ce iubim. Singura iubire care nu se pierde este cea de Dumnezeu. Dar anahoreza nu este suficientă desăvârșirii. Ea necesită o triplă renunțare: la lucruri și la oameni, la voința proprie și la gloria deșertă.

Pentru a convinge că isihasmul practicat în pustnicie este preferabil, Ioan Climac aduce un argument destul de curios: se întreabă câți dintre mireni au făcut minuni, au înviat morții. Evident, nici unul, ci doar călugării au această putere. Aceasta nu vrea să spună, ne precizează el, că nu s-au mântuit oameni fără minuni, fără iluminări și profeții. Dintre toate aceste trei puncte ale programului lui Arsenie,

transmis tuturor generațiilor de isihăști, al treilea este cel mai dificil; el cere o mortificare totală. Isihasmul, amerimnia sau apathia este “războiul invizibil” care se duce interior după tot ceea ce ține de exterior, de anahoreză, a fost dobândit. Mijlocul de a duce această luptă poartă un nume, nepsis, al cărui înțeles de realitate psihică complexă nu poate fi înțeles decât parcurgând istoria lui.

Înainte de a fi întâlnit la asceții orientali, cuvântul are o preistorie. Verbul νῆψειν semnifică starea de sobrietate prin opoziție cu aceea de beție. De la acest sens material se ridică ușor la sensul de intelect stăpân pe sine, înțelept, ponderat. La Philon, dispoziția duce la contemplație iar opusul ei este ignoranța care împiedică contemplarea. În Noul Testament, Petre descrie foarte clar rolul lui mepsis în „războiul invizibil”: „Fiți treji, privegheați. Potrivnicul vostru, diavolul, umblă răcnind ca un leu”. Alte pasaje îl așează în legătură cu contemplația: „Treziți-vă cum se cuvine și nu păcătuți. Căci unii nu au cunoștință de Dumnezeu”. Sinonimele lui nepsis apar deja clare: trezia, atenția spiritului. Sfântul Antonie opune, la rândul lui, asaltului demonilor, atenția sufletului treaz și nepsis. Arsenie declară nepsis necesară celui care nu vrea să se piardă. Nu de puține ori, nepsis se găsește la Sfântul Efrem Sirul și la Isaiia Pustnicul. Apariția lui la atâtea nume venerabile ne obligă să-l considerăm un motiv esențial în spiritualitatea orientală. Pentru a-i înțelege bogăția, să vedem definițiile pe care i le dă Isihie Sinaitul în cele 200 de capete “Despre trezvie și virtute” care nu trebuie confundat cu Isihie Presbiterul din Ierusalim. El procedează în maniera lui Climac dar se oprește mai mult la virtuțile cele mai interioare. El spune: “Nepsis (trezvie) este o metodă spirituală (duhovnicească) durabilă, urmărită cu râvnă, care cu ajutorul lui Dumnezeu, izbăvește pe om cu totul de gânduri și cuvinte pătimase și de fapte rele; urmărită astfel, ea îi dăruiește apoi cunoștința sigură a lui Dumnezeu cel necuprins, atât cât e cu putință și dezlegarea tainelor dumnezeiești ascunse. Ea împlinește toată porunca lui Dumnezeu din Vechiul și Noul Testament și aduce tot binele veacului ce va să vie. Ea e propriu-zis curăție a inimii care, din pricina măreției și a frumuseții ei, sau mai bine zis din măreție și negrija noastră e azi atât de rară printre monahi. Pe aceasta o fericește Hristos zicând: “Fericiți cei curați cu inima căci aceia vor vedea pe Dumnezeu”. Așa fiind, ea se cumpără foarte scump. Trezvie dăinuind mult în om, se face călăuză a vieții drepte și plăcute lui Dumnezeu. Iar urcușul în aceasta ne deprinde cu contemplația și cu felul cum trebuie să punem în mișcare, în chip cuvenit, cele 3 părți ale sufletului și să ne păzim fără greșală simțurile. Ea sporește în fiecare zi cele patru virtuți generale în cel ce se împărtășește de la ea”. Textul acesta vedește o mare erudiție la Isihie. Toate câte le atribuie trezviei corespund spiritualității bizantine: purificarea gândurilor de care s-a ocupat mult Evagrie și Nil Ascetul; cunoașterea lui Dumnezeu și contemplația teoretizată de Grigorie de Nyssa și Grigorie Teologul; cele patru virtuți necesare pentru

a ajunge la rugăciunea veritabilă ce se găsesc la Evagrie; urcușul care duce la contemplație este o expresie care vine de la Origen. Nepsis înseamnă a veghea, nu atât asupra conștiinței morale care se referă la faptele conștiente cât mai ales asupra unei preconștiințe morale. Marcu Ascetul este cel care, înaintea lui Isihie, distinge între diversele momente ale tentației, de la sugestia inocentă până la consimțământul vinovat care duce la patimă ca o a doua natură, atunci când vorbește contra mesalienilor. Nepsis este cea care nu permite intrarea în inimă a imaginii răului, chiar din prima lui apariție. Ea, ca metodă de luptă spirituală, dirijează apărarea și veghează constant pentru a doborî adversarul de la prima tentativă de apropiere. De aceea se numește și apărătoare a spiritului care are rolul de a interoga toate gândurile despre natura ce o au. Strategia ce o impune implică o atenție mereu trează, fără a se lăsa distrasă de ceva, fără a uita de sine.

Sfântul Vasile cel Mare are o întreagă exegeză asupra expresiei care revine atât de des în Sfânta Scriptură: „Păzește-te să nu intre în inima ta gândul nelegiuit”. Vasile știe că păcatul gândurilor este mult mai ușor de comis decât cel al faptelor. De aceea, se reclamă o atenție sporită când este vorba de interior și anume atenția spiritului, ochiul inteligenței, peste tot și tot timpul. Totuși, Vasile nu vorbește numai monahilor, ci tuturor celor care înfăptuiesc Evanghelia lui Hristos. Antonie cel Mare primește într-o zi porunca de a se ocupa de sine, având sensul de a fi atent la sine. Efrem Sirul are o imensă dizertație asupra acestei expresii – un prolog și 12 capitole. Capitolul 2 este o parabolă ce sugerează pericolele ce se abat asupra noastră dacă nu păstrăm drumul drept, dacă nu suntem atenți la noi înșine. Pentru asta, Isaiia Pustnicul propune câteva subiecte de meditație: imitarea exemplului lui Hristos, jignirile suportate din dragoste pentru El rugându-ne pentru calomniatori, iadul spre a evita păcatul, chiar și pe cel mai mic, moartea și învierea lui Hristos, datoria de a ne supune voinței divine, de a nu spune sau face nimic înainte de a fi scrutat lucrul în sine și intenția noastră și intenția noastră în legătură cu el.

Toată lupta omului se reduce în final la cea împotriva gândurilor despre care Origen zice: „Sursa și principiul oricărui păcat este în gândurile rele”. Astfel, nepsis are ca sens nu numai evitarea păcatului, ci și salvarea rugăciunii, a isihiei în solitudine și tăcere. Căci, pentru a ne salva de captivitatea păcatelor, a patimilor formate în noi, este nevoie nu numai de o atenție pur mentală, ci și de o asceză riguroasă care să conțină toate acele practici, corporale și spirituale, care constituie praxis-ul. De altfel, praxis se definește ca o metodă spirituală care purifică partea pasională a sufletului. Dar aceasta este chiar definiția dată trezviei de Isihie. Aceasta înseamnă că nepsis are două sensuri: unul îngust, care desemnează acea parte a praxis-ului ce constă în atenția asupra gândurilor chiar de la prima sugestie și un sens larg care îl facem sinonim cu praxis.

Soprana română, Roxana Cetali „A doua Maria Callas a lumii” (2)

av. **Georgiana ȘTEFĂNESCU**

Moderator al emisiunii „Revelația vindecării”, M+Tv International.

Cititorii revistei culturale - „Cronica Timpului” au privilegiul notabil de a o primi pe covorul roșu al inimilor pe soprana română, **Roxana Cetali**, supranumită de critica și presa muzicală internațională - „A doua Maria Callas a lumii”, grație asemănării fizice, dar mai ales a „aurului negru” din timbrul vocal unic, deținut în istoria Operei doar de către legendara soprană, ambele fiind de origine greacă.

Continuare din numărul trecut

- Publicul, presa internațională și muzicologii v-au denumit „A doua Maria Callas a lumii”, iar pentru noi, românii, aceasta este o mare mândrie, ce aduce glorie neamului pretutindeni în lume. Talentul dumneavoastră, tehnica vocală impecabilă, împreună cu asemănarea fizică izbitoare, dar mai ales a glasului înălțător, cu legendara soprană Callas - „Biblia Operei”, au determinat asocierea onorantă?

- Este foarte adevărat că, din primul moment când am cântat în fața publicului, au fost spectatori, dar și critici de artă, care au afirmat: „**Roxana Cetali va fi a doua Maria Callas!**”, „**A înviat Maria Callas!**”, „**Felicitări, Roxana Cetali! Ne-ați amintit de Maria Callas!**” sau „Roxana Cetali deține acel „aur negru”, acea întunecime seducătoare în registrul grav și mediu care o apropie de Maria Callas!” a afirmat criticul de artă Tudor Costin -Sicomas. Am fost aleasă dintre 200 de cântăreți din întreaga lume, prezenți la Concursul Internațional de

minune, cu sora Mariei Callas, Jackie Kalogeropoulou (Callas). Întâlnirea a avut loc în Grecia, în vara anului 2003, fiind cazate amândouă la același hotel din Nea Makri. Jackie Callas m-a ascultat cântând aria „Casta Diva” din opera „Norma” de Bellini, apoi mi-a întins mâna, m-a felicitat și mi-a spus în limba greacă: „Ce păcat că nu este sora mea Maria Callas să te audă și să te vadă cât de mult îi semeni!” Am fost foarte impresionată, am îmbrățișat-o și i-am promis că voi cânta pentru domnia sa la Concursul „Maria Callas” din Atena, în speranța că ne vom revedea, cât și pentru a aduce iar un omagiu Divinei Maria Callas. Din păcate, la câteva luni de la întâlnirea noastră, Jackie Callas a murit, însă eu mi-am ținut promisiunea de a le cânta. Apoi s-au deschis alte uși, care aveau să continue povestea mea în conexiune cu spiritul Mariei Callas. **Este o bucurie înălțătoare că reușesc prin cântul meu să păstrez vie imaginea Mariei Callas, aducând numele său pe buzele publicului iubitor de operă. Maria Callas este inegalabilă, din punct de vedere al repertoriului vast pe care l-a abordat, cât și prin coloratura sa foarte tehnică, divină, care o face să fie unică, iar prin acest har și iubirea noastră este nemuritoare.** Ceea ce face ca oamenii să o pomenească pe Maria Callas de fiecare dată când cântă Roxana Cetali este asemănarea timbrului vocal. Cu timbrul vocal te naști și îl mai poți contura cu știință, prin tehnica vocală. Timbrul vocal înseamnă tot aparatul fonator, adică oasele craniene și corzile vocale, cavitatea bucală, locul unde se formează și rezonază sunetul. Eu am avut șansa să mă nasc cu un aparat fonator asemănător cu cel al Mariei Callas și, prin studiu intens, inteligență, știință, am știut cum să-mi conduc glasul astfel încât să ajung la un nivel profesional foarte bun. **Așa cum mă raportez la Dumnezeu în viață, așa mă raportez la Maria Callas în muzica de operă.** Am asimilat ca un burete foarte mult în materie de tehnică vocală de la

Maria Callas prin intermediul imprimărilor audio și video, dar și prin conexiunea puternică pe care o simt cu spiritul Mariei Callas, care îmi veghează drumul și îmi transmite cu fiecare sunet cum să-mi conduc glasul.

-Ați cunoscut succesul autentic încă de la începutul carierei dumneavoastră de soprană, atât pe scenele naționale, cât și internaționale. Cu care dintre rolurile interpretate magistral ați rezonat mai mult sau chiar v-ați identificat?

-Muzica îmi bucură inima indiferent de partitura pe care o abordez. Fiecare rol interpretat are frumusețea sa, lirismul său, cât și dramatismul său, ca și în viața reală. Sunt o soprană de coloratură dramatică, cu o voce plină în armonice, dar și cu agilități care pot induce publicului nuanțe de la ppp pi-anississimo până la nuanțe de fff fortississimo. Sunt o fire puternică, romantică, iubitoare, jucăușă, copilăroasă, veselă, chiar comică, în ciuda dramei care se găsește în rolurile de operă. Pot spune că în fiecare partitură găsesc și o parte din mine, iar măiestria mea constă în ușurința de a mă plia și de a pătrunde în profunzimea fiecărui personaj, reușind să trans-

mit publicului emoția muzicii și a personajului, trecută prin filtrul inimii și al harului meu, făcând publicul să lăcrimeze, să trăiască împreună cu mine actul artistic transmis de la inimă la inimă. Având un ambitus mare și o tehnică vocală foarte bună, am putut aborda cu știință și ușurință un repertoriu vast, de la preclasic la clasic, și nu numai, un repertoriu concretizat în concertele vocal - simfonice, roluri de operă, operetă, recitaluri încununate cu mare succes de fiecare dată. Pentru a-mi menține suplețea și agilitatea vocii cânt arii și chiar opere integrale din creația marilor compozitori: Bellini, Donizetti, Spontini, Cherubini, J. Strauss, Mozart, Rossini, iar pentru a mă bucura de toată măreția vocii cânt muzica din creația compozitorilor Verdi, Puccini, Boito, Mascagni, Wagner și mulți alții. O parte din repertoriul abordat: Macbeth - G. Verdi; Trubadurul - G. Verdi; Norma - Bellini; Traviata - Verdi; La Vestale - de Spontini; Medea - de Cherubini; Cavaleria Rusticana - de Mascagni; Armida - de Rossini; Don Giovanni - de W.A. Mozart; Lili-

Quel legame che unisce Maria Callas al Festival

Stasera un concerto della Cetali per ricordarne il mito

MARTINA - Sarebbe mai esistito il Festival della Valle d'Istria senza Maria Callas? O almeno, sarebbe stato lo stesso festival che conosciamo? Nessuno dubbio che la risposta sia un netto no. Se il mondo non avesse incontrato all'Arena di Verona, nel 1947, il soprano greco, la storia dell'opera sarebbe stata diversa, certamente più limitata, come i repertori di tanti teatri. Senza Maria Callas non ci sarebbe stata nessuna «belcanto reinascuto», nessuna riscoperta del Rossini serio, nessuna comprensione dell'importanza della tecnica vocale messa al servizio dell'interpretazione che hanno permesso la riscoperta di un intero repertorio, da Gluck a Rossini, da Bellini a Cherubini, da Spontini a Donizetti al primo Verdi che sembrava ormai irrimediabilmente perduto per un mutamento del gusto, certo, ma anche per l'impossibilità di riproporre senza un interprete adeguato a far rivivere la vocalità e le grandi emozioni suscitate dalle creazioni.

Operă „Maria Callas” din Atena, Grecia 2005, pentru a susține un Concert omagial dedicat Mariei Callas. Cel care m-a ales a fost Sergio Segalini, Directorul Teatrului „La Fenice” din Veneția și totodată criticul de artă renumit, care, în urma concertului susținut de mine, m-a numit: „**GRANDE EROINA DEL TEATRO**” datorită repertoriului dificil pe care l-am abordat la vârsta de 26 de ani, repertoriu format din șapte arii dificile, de factură diferită, fiind totodată un mare record personal și, probabil, mondial. Sergio Segalini a mai afirmat: „**Pe tânăra soprană Roxana Cetali, de origine greacă, am descoperit-o la Concursul Internațional de Canto „Maria Callas” din Atena așa cum Tullio Serafin a descoperit-o pe Maria Callas. Am fost fascinat de Vocea sa, de acest timbru rar, care deține aceeași întunecime în glas, cum numai la Callas putem auzi! Sunt bucuroși că după 30 de ani de festival și căutări am găsit Vocea care s-o omagieze pe Maria Callas, soprana Roxana Cetali, care dă viață muzicii!**” Ceea ce m-a motivat foarte tare să particip la Concursul de Canto „Maria Callas” a fost însăși întâlnirea, ca prin-o

acul - J. Strauss Nabucco – Verdi; Tosca – Puccini; Bal mascat – Verdi; Mefistofele – Boito; Nabucco - G. Verdi.

- Nu doar glasul unic și inimitabil, amprentat de har divin, v-a asigurat un loc permanent în inima marelui public, dar și frumusețea dumneavoastră celestă. Ce considerați că v-au dat, dar și ce v-au luat aceste calități de excepție?

- Aceste calități de excepție sunt daruri divine pe care le iubesc infinit și încerc zilnic să le perfecționez pentru a-mi putea bucura sufletul, dar și publicul numeros de pretutindeni, dornic să mă asculte. Aceste daruri m-au îmbogățit atât de mult încât îmi sunt o permanentă hrană pentru suflet. Niciodată nu m-am simțit singură, deoarece Dumnezeu mi-a încredințat această Voce și totodată o mare responsabilitate. Înainte de a deveni mamă, am învățat să am mare grijă de voce, să o iubesc, să o șlefuiesc, să o ajut să crească și, mai apoi, împreună să strălucim sub lumina reflectoarelor, în fața marelui public. Prin acest har am cunoscut oameni minunați, am ajuns în locuri foarte frumoase, unde nici nu visam să ajung vreodată, iar prin har și iubire sunt într-o conexiune continuă cu Dumnezeu. O viață disciplinată, dedicată studiului intens. Se știe că vocea este cel mai greu instrument, fiind un instrument viu care poate fi influențat atât de factori interni, cât și de factori externi. Vocea și iubirea mea înseamnă Dumnezeu și reprezintă esența vieții mele, sunt totodată „pâinea cea de toate zilele” și calea dreaptă și nobilă, încununată cu succes către Nemurire. Desigur, ca în orice domeniu, aceste calități au stârnit și invidie în sufletul unora care mi-au cauzat și multă nedreptate, care mi-au întristat inima, însă i-am iertat și am rămas ancorată în iubire și adevăr, raportându-mă la Bunul Dumnezeu. Din acest motiv și maestra mea, Romfilia Radu-Leahu îmi spunea: „Roxănică, meseria aceasta este ca un trandafir: frumoasă, dar spinoasă! Spinoasă o fac cei care nu au frumusețea ta vocală, fizică și sufletească, dar tu să ai grijă de glasul tău și să nu lași pe nimeni să ți-l strice!”.

-Care este marea dumneavoastră iubire din totdeauna și pentru totdeauna?

- Marea mea iubire este însăși Iubirea față de Dumnezeu, față de sinele divin, față de harul primit, iubirea față de viață cu tot ce are ea bun și frumos, cu fiecare suflet drag pe care îl iubesc, și aici vreau să subliniez faptul că iubirea este marea mea performanță, deoarece din iubire am venit în această viață și am realizat tot ceea ce am realizat, și cea mai mare realizare a mea este fiul meu minunat, pe care îl iubesc infinit, Alexandru Cetali

- Ioniță care m-a făcut și bunică și sunt fericită să am și o nepoică scumpă, pe nume Alesia Maria Cetali - Ioniță. Iubirea mea este plină de recunoștință față de Dumnezeu, pentru tot și toate, față de părinții mei minunați, față de mentorii mei. Îmi iubesc Vocea, pe care o consider cea mai bună prietenă a mea, deoarece ea nu m-a părăsit niciodată. De o viață suntem nedespărțite și împreună am triumfat mereu cu fiecare notă cântată și dăruită publicului. Iubesc libertatea de a fi eu, în iubire, adevăr, credință, demnitate, bucuria de a avea conștiința împăcată că n-am greșit cu nimic față de semenii pe care îi iubesc.

-Considerați că, în calitate de soprană, sunteți înzestrată de Divinitate deopotrivă cu rolul de chirurg subtil, dăruind vindecare publicului prin înalta vibrație a actelor desăvârșite pe scenă?

-Harul este realmente un balsam tămăduitor pentru suflet și trup. Când nu mă simt bine fizic, încep să cânt și, după câteva minute, mă simt energizată, recuperată, dispar efectiv durerile fizice prin vibrația Vocii care activează toate chakrele, toată ființa. Când cânt, oamenii au reacții diferite, fie lacrimăază, fie zâmbesc instantaneu, fie simt furnicături, sunt cuprinși de uimire, de o stare de exaltare, spunând: „Doamne, ce minune mi-a fost dat să simt și să aud!”. Când cânt în biserică, simt cum oamenii, abia atunci pătrunși de vibrația vocii, încep și mai tare să se roage, deoarece prin acest har se creează acel liant între inimi și împreună suntem și mai conectați cu Dumnezeu, uniți într-o singură inimă. Consider că harul și iubirea au forța de a uni lumea de aici cu lumea de dincolo. Atunci când harul răsună este însăși confirmarea faptului că Dumnezeu este prezent și se manifestă prin noi.

-Care a fost cea mai mare satisfacție din cariera dumneavoastră de până acum, în contrast cu cea mai mare insatisfacție, dacă se pot așeza, în prezent, la aceeași masă, într-o armonizare?

-Cea mai mare satisfacție este că tot ceea ce am realizat în această viață, am realizat pe forțele proprii, obținând prin muncă și iubire rezultatele minunate atât în sport, cât și în muzică. Am o carieră întreagă, plină de satisfacții deoarece fiecare apariție scenică a fost unică, frumoasă și încununată cu mare succes. Un moment important, de mare bucurie și satisfacție, a fost participarea mea la concursul pentru ocuparea unui post de prim solistă în cadrul Teatrului de Opera și Balet „Oleg Danovski” din Constanța, în anul 2004, când am obținut postul de prim solistă cu cea mai mare medie dintre toți participanții, ocupând respectivul post pe o perioadă nedeterminată! Domnul Mădălin Voicu, pe atunci președintele juriului, a afirmat că: „Roxana Cetali este o Voce Genială!”. Marea mea performanță în această viață este iubirea, deoarece din iubire am realizat tot ceea ce am realizat, iar cea mai mare reali-

zarea a mea este fiul meu, Alexandru Cetali -Ioniță (șef de promoție al Academiei Navale „Mircea cel Bătrân” din Constanța, Inginer în Electromecanică Navală, în prezent Ofițer 3 al unei companii prestigioase). Am reușit să aduc pe marele podium al vieții iubirea, muzica și sportul, făcând să ră-

sune demn imnul României pentru noi, campioanii acestei minunate țări – România! **Am primit Diplome de Excelență și medalie pentru aportul în plan cultural, Diploma de Excelență pentru activitatea depusă în T.N.O.B. „Oleg Danovski” din Constanța. De asemenea, mi s-au decernat Premiul Special, obținut la Concursul Internațional de Canto Clasic SIMO din Grecia și „Premiul pentru Cea mai bună voce a scenei lirice”.** Sunt absolventă a Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, licențiată cu nota 10. De asemenea, absolventă a Școlii Populare de Arte din Constanța, secția Canto Clasic, cu 10 pe linie. Recompense inestimabile ca valoare am primit și din partea publicului bucureștean, cronici laudative, ropote de aplauze și brațe pline de flori la fiecare spectacol de succes, pe scene din România, Grecia, Italia, Cipru, Germania, Turcia, Spania ș.a. La capitolul insatisfacții, aș menționa cu amărăciune că, deși am obținut postul prin concurs, cu rezultate optime, în urmă cu cincisprezece ani, în absența oricărei culpe personale/ profesionale, am fost victima unei decizii de disponibilizare, ce a avut drept consecință dramatică trecerea mea subită, de la plus infinit la minus infinit, din luminile rampei în umbră, și de la statutul de prim solistă, la cel de caz social... În 2026, îmi doresc reluarea activității lirice permanente, iar publicului îi garantez deplină prețuire și recunoștință pentru dragostea cu care m-a onorat mereu, așteptându-mă să revin pe scenă! Solicit respectuos instituțiilor abilitate să demareze demersurile legale pentru deblocarea postului de prim solistă a Teatrului Național de Balet „Oleg Danovski” din Constanța! Multe mulțumiri conducerii revistei de înaltă ținută culturală, „Cronica Timpului”, pentru privilegiul de a mă găzdui în paginile sale, și nu în ultimul rând Georgiei Ștefănescu, pentru empatia deosebită întru promovarea valorilor artistice autentice!

Grupul ICPE

la 75 de ani de la înființare

Nicolae VASILE, editor senior

O privire generală a prezentului

Recent, la Universitatea Politehnica din București, a avut loc aniversarea a a trei sferturi de veac a ceea ce acum se cheamă Grupul ICPE.

De ce grup? Pentru că așa am considerat eu că este bine, ca director general, la începuturile noii orânduiri în care a intrat țara noastră după 1990, că este oportun pentru a reorganiza colosul care, începând din 1950, ajunsese să aibă în preocupări un larg domeniu de activitate, cu multe filiale în țară, care avea în total aproape 5000 de salariați. Printre aceștia se găseau vârfuri naționale în domeniile lor, deschizători de drumuri în industria electrotehnică și cele conexe, șefi de proiecte de mare amploare, titulari de cursuri universitare, conducători de doctorat etc.

Ce înseamnă astăzi acest grup, după peste 30 de ani de la restructurare: **ICPE Actel**, în domeniul electronicii de putere din domeniul petrol și gaze, concepe, produce și pune în funcțiune echipamente care funcționează în sute de aplicații localizate între ecuator și cercul polar; **ICPE Bistrița**, în domeniul echipamentelor aferente depoluării apelor, dezvoltă aplicații răspândite pe tot teritoriul țării; **ICPE Saerp**, în domeniul tracțiune electrică, își aduce contribuția la toate trenurile, tramvaiele și troleibuzelor care se produc în țară; **ICPE Electric Motors**, în domeniul servomotoarelor, micromotoarelor și traductoarelor rotative, realizează concepția și producția unui export care-i acoperă 100% din capacitate și care se regăsește în multe țări dezvoltate din Uniunea Europeană și Israel. De fapt, acestea sunt firme de înaltă tehnologie, toate cu acționariat privat, care s-au constituit pe structura unor foste compartimente din ICPE și care păstrează în denumire marca ICPE, alături de toată tradiția care derivă din aceasta.

În restructurarea respectivă am ținut cont de faptul că în ICPE erau o serie de nuclee de cercetare fundamentală, care nu puteau intra în interiorul unor structuri bazate pe competitivitate, pe care le-am cumulat și organizat inițial în Centrul de Cercetări Avansate, ulterior în ICPE-Cercetări Avansate, care a urmat calea acreditării ca Institut Național.

Din ce proiecte anterioare provin actualele firme menționate mai sus?

ICPE Actel provine din fostul Laborator de Acționări Electrice, cu un șef proverbial, Romulus Zăroni, fiul celebrului ministru din Guvernul Petru Groza, care proiecta și producea echipamente pentru locomotivele românești, pentru platformele de foraj marin etc. Actualul acționar principal și director general conf. dr. ing. Ion POTĂRNICHE conduce cu mână de fier destinele acestei companii;

ICPE Bistrița SA provine din fosta Filială ICPE Bistrița, care făcea și atunci ceea ce face acum la o scară mult mai mare. Dr. ing. Grigore VLAD, care a condus filiala înainte de 1990, este acționarul principal și directorul general al actualei firme;

ICPE Saerp provine din fostul Laborator de Redresoare de Putere, condus de marele specialist

și autor de manuale universitare, Ion DAN, care proiecta și producea echipamente pentru industria metalurgică și industria cimentului. În prezent acționariatul este deținut de producătorii de tramvaie și troleibuze din Arad;

ICPE Electric Motors provine din Laboratorul de Mașini Electrice Speciale condus de legendarul inginer Sigismund ȘLAHER, care proiecta și producea servomotoarele cu rotor disc pentru mașini unelte și roboți industriali, și Laboratorul de Micromotoare și Traductoare, condus de inginerul Mihai OPREA, șeful organizației de partid din ICPE, care producea componente pentru aplicațiile militare. Cum piața din România a acestor produse a dispărut brusc, aceste compartimente au avut de suferit initial, până am găsit beneficiari externi din Germania, Italia, Israel, SUA, Finlanda etc. Adaptarea la aceste piețe a presupus și schimbarea nomenclatorului de produse cu servomotoarele fără perii, în locul celor de curent continuu cu rotor disc, cu motoarele de cuplu în locul micromotoarelor și introducerea traductoarelor de poziție de tip rezolver în locul inductosinelor. Actualii conducători ai firmei, dr. ing. Cristian BOBOC și dr. ing. Paul MINCIUNESCU reușesc să facă față cu succes unei piețe de export în continua schimbare unde un mare avantaj competitiv este acela că își fac cu forțe proprii cercetarea și dezvoltarea.

În cazul ICPE Cercetări Avansate, de la prima fază și până la acreditarea ca institut național de cercetare-dezvoltare, l-am desemnat responsabil pe dr. fiz. Wilhelm KAPPEL, un mare specialist în domeniul magneților permanenți, care a condus la atingerea tuturor țințelor, deși în mod declarat nu managementul era pasiunea sa.

Au fost și domenii care s-au pierdut, realizările acestora nefăcând față concurenței de pe piața internă, când aceasta s-a deschis pentru produsele străine. Au existat multe compartimente din domeniul chimiei care s-au închis. După 1990, când într-o perioadă l-am avut consilier, de mare utilitate, pe fostul ministru Alexandru NECULA, acesta mi-a mărturisit că a fost nevoit să deschidă, în cadrul Ministerului Industriei Electrotehnice, Electronice și Mașinilor Unelte, fabrici de produse chimice pentru că, pe de o parte, cantitățile solicitate nu erau interesante ca volum pentru marii producători din Ministerul Industriei Chimice, iar pe de altă parte pentru că nu avea prea mare marjă de negociere cu niște structuri care se știa că au în spate influența Elenei CEAUȘESCU. La toți producătorii din această industrie chimică din electrotehnică, laboratoarele din ICPE realiza cercetarea-dezvoltarea. Odată cu deschiderea pieții de după 1990, toate acestea au dispărut.

Apropo de utilitatea ministrului Alexandru NECULA, în calitate de consilier ICPE, la acea vreme dânsul a rezolvat o problemă fără de care toată producția de servomotoare cu magneți permanenți cădea, adică tocmai servomotoarele fără perii care

aveau cea mai mare cerere. Nu mai produceau Electrotehnica București, IFMA, Electromotor Timișoara și tot ce era servomotor ajungea la ICPE, doar că pe piața externă erau acceptate doar cele cu magneți permanenți din pământuri rare, care nu se produceau în țară. Îi procuram prin intermediul beneficiarilor noștri din Italia și Germania, ceea ce le mărea mult prețul. Firmele producătoare din China nu livrau direct în România. Faptul că președintele Chinei din acea perioadă făcuse studii în România și fusese ministrul electrotehnicii în țara lui a făcut ca cei doi să fie apropiați. În urma unei scrisori trimisă conducătorului suprem chinez, după ce aceasta și-a făcut efectul, am fost chemat la Ambasada Chinei și mi s-a oferit posibilitatea să aleg un producător direct și de atunci problema procurării magneților din pământuri rare nu mai exista.

În prezent, cifra de afaceri însumată de la cele 4 firme provenite din foste laboratoare din ICPE, menționate mai sus, este mai mare decât de circa 10 ori cifra de afaceri a întregului institut din anul 1989. Cred că acesta ar fi fost modelul de urmat pentru toate institutele de cercetare-dezvoltare care au activat în România înainte de 1989, transformarea lor prin restructurare în mai multe firme de înaltă tehnologie, păstrând astfel dotările și partea de personal valoros.

Există și regrete în urma unor nerealizări. Un potențial de piață semnificativ, comparativ cu al celor 4 firme de mai sus, l-a avut și domeniul aparatelor electrice cu comutație în vid. Laboratoarele implicate aveau la vremea respectivă o situație economică bună, dar în locul investirii unui surplus de fonduri în extinderea producției și angajarea de specialiști tineri pentru viitor, conducătorii laboratorului au preferat mărirea exagerată a salariilor. Menționez că laboratoarele aveau independență economică și buget propriu încă din anul 1992. Astăzi domeniul este practic încheiat pentru ICPE.

Legătura spirituală dintre unitățile grupului, precum și cu membrii individuali, se face prin Societatea Științifică ICPE (SS-ICPE), asociație înregistrată juridic, o foarte bună idee a cercetătorului dr. ing. Ionel POPA, care este și președintele acesteia. Aceasta a organizat evenimentul recent de aniversare a 75 de ani.

Începând de acum doi ani, SS-ICPE decernează, din doi în doi ani, trei premii speciale pentru personalități ale domeniului și tineri cercetători. Din respect pentru istoria ICPE, aceste premii poartă numele a trei dintre foștii directori: Premiul Florin Teodor TĂNĂȘESCU, Premiul Alexandru NICOLAU și Premiul Gheorghe HORTOPAN.

O privire generală a trecutului

Să ne amintim că ICPE a fost înființat în anul 1950, în primul grup de institute înființate de puterea comunistă, și că un slogan al acelor vremuri era că cel mai important domeniu este electrificarea țării. Deci avea premisele favorabile unei atenții deosebite din

partea autorităților. Un alt punct tare a fost că mai existau în țară specialiști proveniți de la fostele firme străine, în special germane, care activaseră în țara noastră înainte de război și ingineri cu experiență în domeniu care fuseseră implicați în administrarea companiilor de electricitate, de telecomunicații etc., care au ales să vină, cu experiența lor, în cadrul unor institute noi unde viitorul promitea. La acea vreme, electrotehnica însemna tot ce este electric, adică și

atâtea oportunități de proiecte noi pentru ICPE, în mandatele directorilor Gheorghe HORTOPAN și Dumitru Felician LĂZĂROIU.

A urmat mandatul lung al directorului Florin Teodor TĂNĂSESCU, 1969-1985, în care institutul a avut parte de o amplă dezvoltare, gășind produse de nișă în care să ofere și producția în serie mică a unor categorii de produse, cerute de piața internă, dar care nu puteau fi introduse în producție la marii

domenii și un început pentru viitoarele proiecte europene. În toate aceste manifestări am beneficiat de sprinul prof. Răzvan MĂGUREANU de la Institutul Politehnic București. Atunci au început proiectele de servomotoare fără perii, pentru mașini unelte și roboți industriali, care s-au exportat initial în URSS, cele cu magneti permanenți din ferite, ulterior într-o serie de țări vestice, export valabil și în prezent.

Din servomotoarele pentru mașini unelte au derivat motoarele pentru automobilul electric, dezvoltate în proiecte cu Dacia Pitești, cu sprijinul eficient al directorului general Constantin STROE, cu care începusem și organizarea unor simpozioane comune pe tema automobilului electric. A fost un început care a oferit un bun start al României în piața europeană, unde în prezent ne aflăm pe un loc meritoriu. Ulterior, când conduceam Secțiunea Industrie a Camerei de Comerț și Industrie a României, l-am cooptat pe dl. Constantin STROE în Biroul Secțiunii ceea ce a însemnat un important impuls pentru promovarea Programului Auto românesc.

electroenergetică, și electronică, și telecomunicații, și automatizări etc. și era vârful tehnologic la nivel internațional.

În ICPE sau în sfera sa de influență au venit Aurel AVRAMESCU, viitor academician, de la Direcția de Telecomunicații București, Remus RĂDULEȚ, viitor academician, de la Institutul Politehnic București, Ilie PAPADACHE, de la Societatea de Telefonie Româno-Americană, Alexandru NICOLAU, de la Institutul Politehnic Timișoara (primul director), Virgil STERE, de la Institutul Politehnic București (al doilea director) etc.

Se constată, încă de la început, o strânsă legătură cu mediul academic pe care n-a părăsit-o niciodată. Primii patru directori (Alexandru NICOLAU, Virgil STERE, Gheorghe HORTOPAN, Dumitru Felician LĂZĂROIU) au provenit direct dintr-o instituție de învățământ superior, iar dintre cei care au urmat majoritatea au fost profesori universitari (Florin Teodor TĂNĂSESCU, Nicolae VASILE) sau cel puțin doctori în științe (Cristian Traian BÂRCĂ, Dan Vergil RACICOVSCHI).

Deschideri de domenii și mari proiecte cu implicare din ICPE

În anul 1957, acad. Aurel AVRAMESCU prezenta la Academia Republicii Populare Române un studiu privind necesitatea dezvoltării unor structuri de cercetare și proiectare în domeniile electronică, telecomunicații și automatizări, în urma căruia, Guvernul a aprobat înființarea de institute de proiectări în domeniile menționate prin divizări din ICPE, fiind un rezultat remarcabil al mandatului de director al lui Virgil STERE, care era electronist.

Unul dintre primele proiecte de anvergură națională a fost seria unitară de motoare asincrone de uz general, care oferea proiecte standardizate de astfel de produse pentru toate fabricile producătoare din țară, proiect care a adus importante economii materiale. În acest proiect un rol în coordonare l-a avut prof. Constantin APETREI, care ulterior a ajuns director științific.

În decada 1960-1970, au fost anii în care s-au dezvoltat în țară producțiile de echipamente energetice și mașini unelte, ceea ce a însemnat tot

producători din motive economice. Atunci a apărut producția de servomotoare de curent continuu cu rotor disc, unde la partea de realizare a sudurilor de la rotor a fost importată o instalație din Germania, și linia de fabricație a inductosinelor lineare și rotative, unde partea de cameră albă a fost realizată de o firmă din Japonia. Aceste categorii de produse erau solicitate de producătorii de mașini unelte comandate electronic, care se aflau în mare avânt în acea perioadă.

Tot în acea perioadă se află și începuturile cercetărilor din domeniul surselor regenerabile de energie. În anul 1976 se înființează Stația de Încercări pentru Surse Regenerabile de Energie de la Agigea, una dintre primele de acest fel din lume, proiect realizat cu sprijinul susținut al ministrului Mihail FLORESCU. După 1990, am avut o colaborare eficientă în Parlamentul României cu deputatul Varujan PAMBUCCIAN pentru implementarea legislației din acest domeniu. Poate și asta explică de ce în acest domeniu România se află pe un loc meritoriu în clasamentul Uniunii Europene.

În scurtul, dar eficientul mandat al directorului dr. ing. Cristian Traian BÂRCĂ, 1985-1987, a urmat o descătușare a unor eforturi, care nu fuseseră suficient de bine înțelese de directorul precedent, impulsionate de un avânt al relațiilor internaționale, concretizate cu două manifestări de referință, Conferințele INCEMAD-'86, de la Eforie Nord, și ICED-'88, de la Poiana Brașov. Ambele au fost organizate împreună cu Academia Română și Institutul Politehnic din București, pe plan intern, și IEEE și IEE, pe plan extern. ICED-'88 a fost declarată de IEEE ca cea mai mare manifestare internațională în domeniu a aceluși an.

Aceste manifestări au adus în țară sute de specialiști de cel mai înalt nivel internațional, care au constituit o bază de colaborare în cel puțin zece ani următori. Dintre aceștia menționez pe prof. Thomas LIPO, SUA, prof. Raj Patrap MISRA (SUA), prof. C.A. Brebbia (Anglia), prof. Lajoie MAZENC (Franța), Prof. Imamura (Japonia). Accesul la o serie de publicații ocazionate de noile relații ne-a permis să facem pași importanți în noi

Ce a însemnat și înseamnă ICPE pentru mediul economic, academic și de cercetare din România

1. ICPE a organizat, înainte de 1990, Secretariatul Comisiei Electrotehnice Internaționale (CEI) în România, iar, după 1990, când s-a înființat Comitetul Electrotehnic Român (CER) ca ONG, a continuat să-l sprijine pe acesta. Să nu uităm că la acest organism internațional, România a deținut președinția, prin acad. Remus RĂDULEȚ, în perioada 1964-1967.
2. ICPE, prin prof. Florin Teodor TĂNĂSESCU și prof. Nicolae VASILE, s-au aflat o lungă perioadă de timp în conducerea Comitetului Național Român al Comisiei Mondiale a Energiei (CNR-CME).
3. ICPE, prin prof. Nicolae VASILE, ca președinte fondator, a deținut președinția Asociației de Standardizare din România (ASRO), Organismul Național de Standardizare.
4. ICPE, prin prof. Nicolae VASILE, a deținut poziția de vicepreședinte al RENAR, Organismul Național de Acreditare.
5. ICPE, prin prof. Florin Teodor TĂNĂSESCU, a deținut poziția de vicepreședinte al Academiei de Științe Tehnice din România (ASTR).
6. ICPE, prin prof. Nicolae VASILE, a deținut poziția de prim-vicepreședinte al Camerei de Comerț și Industrie a României.
7. ICPE, prin prof. Florin Teodor TĂNĂSESCU, a fost în conducerea Asociației Generale a Inginerilor din România (AGIR).
8. ICPE, prin prof. Nicolae VASILE, a deținut poziția de vicepreședinte al Patronatului Român al Cercetării.

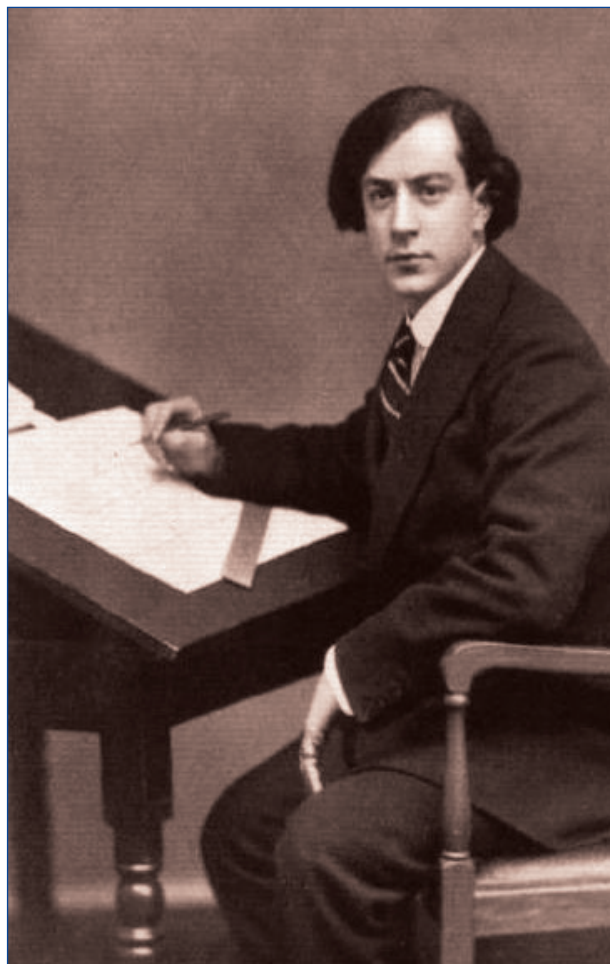

Când știința devine cultură...

Prof. drd. ing. Constantin S. SIMION

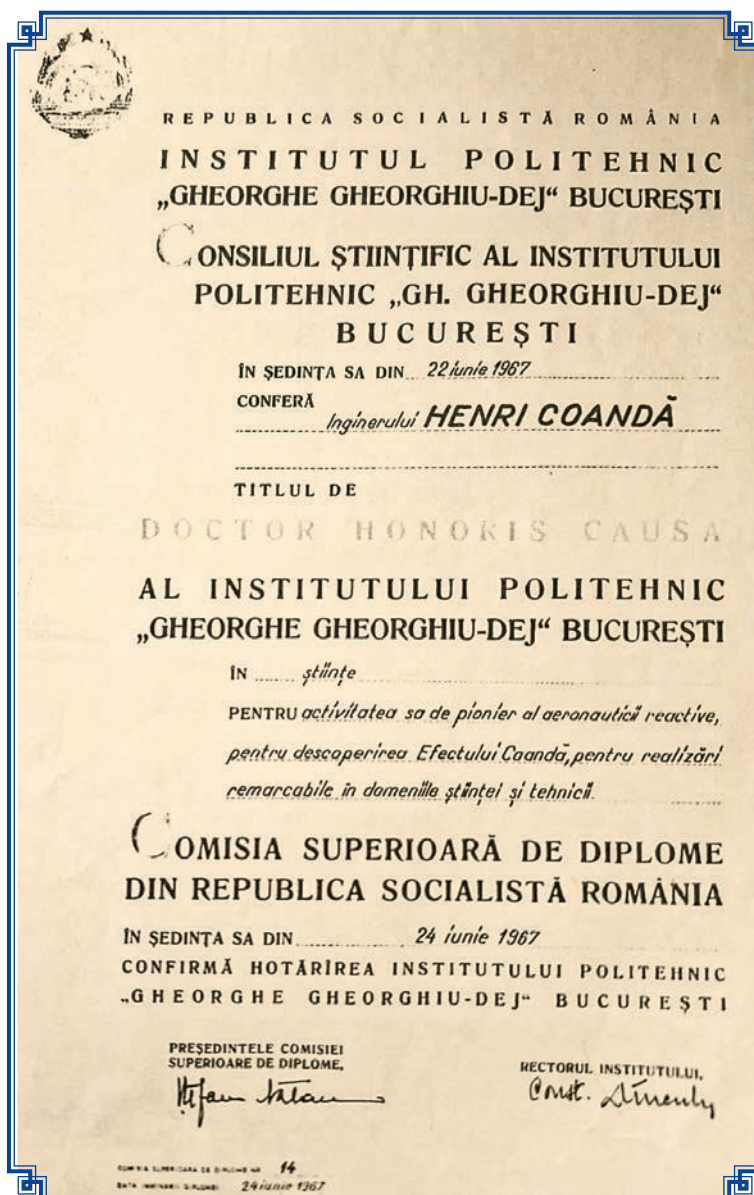
Savantului român, Henri Coandă, i se conferă titlul de Doctor Honoris Causa al Institutului Politehnic din București, în 22 iunie 1967, prezentat alături. Apoi, este ales membru al Academiei Române (1971) și membru de onoare al Academiei Aeronautice Regale Britanice (1971).

Peste ani, cel mai mare aeroport din România, Aeroportul Internațional din București, a primit numele său.

Henri Coandă a fost un savant cu pregătire polivalentă, cu activitate de cercetare în varii domenii, nu doar aeronautică (domeniu care l-a și consacrat, de altfel), de la construcții și materiale de construcții, transporturi, industrie (inclusiv industrie de armament) la medicină, biologie, agricultură sau protecția mediului. Dintre cele 250 de invenții, certificate prin 707 brevete internaționale, multe stau la baza unor sisteme de mașini și echipamente care se folosesc și astăzi în diverse industrii sau chiar în viața de zi cu zi.

În 1967, odată cu revenirea sa în România, Henri Coandă a propus înființarea unei Case a Gândirii Românești ca formă supremă de manifestare ordonată și benefică a creativității autohtone. Din această inițiativă a rezultat Institutul de Creație Științifică și Tehnică – INCREST care a funcționat unitar până imediat după Revoluția din 1989. După care s-a fragmentat și s-a risipit...

Savantul român are în palmares o mulțime de invenții în domenii extrem de diferite. Iată câteva dintre acestea:

✦ *efectul Coandă (pe care savantul l-a identificat chiar cu ocazia testării avionului cu reacție),*

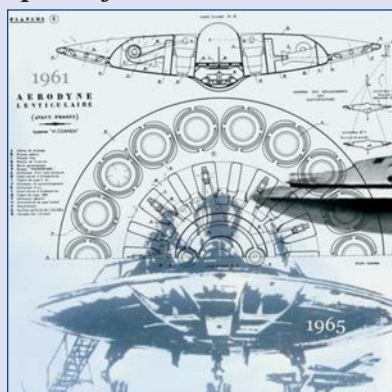

are aplicații la aspiratoare, ventilatoare, sisteme de propulsie, atenuatoare de zgomot, compresoare, în domeniul medical pentru crearea inimii artificiale, în ecologie etc.;

✦ *case multicelulare și din prefabricate, ce pot fi asamblate în maxim cinci ore;*

✦ *aerodina lenticulară „farfurie zburătoare Coandă”, fără piese mecanice în mișcare, care poate decola-ateriza pe verticală și de zbor la punct fix;*

✦ *rezervoare din beton-armat precum rezervorul enorm de stocarea petrolului plasat în mijlocul mării de către Emiratul Dubai;*

✦ *propulsia aerodepresivă ce a stat la baza*

transporturilor de containere prin tub, sistem folosit astăzi și dezvoltat de companiile lui Elon Musk;

✦ *rețete de regenerare a solului și sisteme de stropit pentru câmp;*

✦ *turbina eoliană,*

✦ *desalinizarea apei marine cu ajutorul energiei solare;*

✦ *studii asupra antigravitației-biogravitonii și efectele asupra levitației etc.*

„Nu este suficient să ai o minte bună. Esențial este să o folosești bine”.

René Descartes

Eveniment interesant în Aula Academiei Române

Pe data de 13 noiembrie 2025, a avut loc în Aula Academiei Române un eveniment curent pentru o instituție academică, un discurs de recepție, dar foarte interesant prin tematica abordată, AUTOMATICA – Știință și tehnologie, pentru că se referă la activități precum cibernetică, robotică, inteligență artificială etc., care înfierbântă mințile oamenilor în ultima perioadă.

Personalități de top au format triumphiul tipic al unui asemenea moment: acad. Ioan Aurel POP, președintele Academiei Române, amfitrion, acad. Ioan DUMITRACHE, autorul discursului și acad. Florin Gheorghe FILIP, autorul răspunsului la discurs.

Ultimii doi, înainte de a ajunge în conducerea Academiei Române, au fost vârful infrastructurii umane din domeniul automatică-informatică, primul, din învățământul superior (prodecan, decan, rector la Politehnica din București), iar al doilea, din cercetarea științifică (director general al Institutului Central de Informatică). Sala a fost plină ochi de reprezentanți de frunte ai domeniului. Majoritatea specialiștilor români din tehnologia informației din țară și din străinătate, care au uimit lumea făcând din România una din primele forțe internaționale din IT, domeniu care a ajuns să reprezinte unul dintre contributorii majori la PIB-ul țării, au trecut cumva prin filtrul gândirii celor care s-au aflat azi în Aula Academiei Române.

Acad. Ioan DUMITRACHE, fost premiant școlar la toate nivelurile din regimul trecut, a provenit dintr-un sat din Argeș. Probabil și datorită domeniului în care s-a specializat, aflat pe valul progresului etapei actuale de dezvoltare a omenirii, la maturitate a intrat în categoria elitiștilor acestor vremuri, motiv pentru care cred

că a și pierdut alegerile pentru al doilea mandat de rector, fiind învins de către d-na. prof. Ecaterina ANDRONESCU, populistă, care cu mijloacele învățate din politică a știut să coaleză voturile celor pierzători, dar mulți. Poate că dacă ar mai fi avut un mandat la conducerea Politehnicii din București, aceasta ar fi fost acum mult mai performantă.

Am colaborat cu dânsul în perioada când era rector și președinte al Consiliului Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior, iar eu eram director la ICPE și vicepreședinte al Patronatului Cercetării, când trăgeam fiecare cât puteam dintr-un buget național alocat activității de cercetare, permanent insuficient.

În discursul prezentat sunt o serie de informații privind tehnologia informației și comunicațiilor, celebrul domeniu ITC din abrevierea engleză, care nu a început în anul 1948, odată cu publicarea cunoscutei lucrări a lui Norbert Wiener, ci are rădăcini care ajung până în antichitate.

În prezentarea discursului apar implicațiile tehnologiei informației în multiple domenii precum

economie, medicină, transporturi, educație, logistică etc., dar nu a fost amintită legătura cu domeniile umaniste, preocupare pe care a avut-o chiar și Norbert Wiener în ultimii ani de viață, apreciind,

premonitoriu, că adevărata valoare a ciberneticii se va vedea abia când aceasta se va implica în domeniile umaniste, intuind parcă ceea ce se întâmplă azi cu inteligența artificială.

În răspunsul său, dl. acad. Florin Gheorghe FILIP a atins acest subiect de mare interes pentru viitor. Reprezentanți ai Academiei Române precum Adrian BEJAN și George PĂUN (prezent în sală) au contribuții semnificative în interfața dintre știință și

domeniile umaniste deschizând căi noi de creație în constructivism respectiv paradoxism. Eu însumi am realizat asemenea lucrări reunite sub modelul filozofic denumit sistemism.

A fost un eveniment remarcabil pentru știința și tehnologia informaticii nu numai din România.

Felicitări protagonistului acestui eveniment!

Tehnocrația nu este doar un înlocuitor al politicului când acesta eșuează

O societate complexă, cum este cea din care face parte și Uniunea Europeană, care vrem nu vrem include și România, pentru că așa a vrut o mare parte a poporului român acum vreo două decenii, funcționează pe baza unui mecanism puternic tehnologizat.

Această realitate nu poate avea rezultatele așteptate dacă învățământul are o producție semnificativă de absolvenți analfabeti funcțional, pentru că învățământul, cercetarea și cultura se mențin într-o subfinanțare cronică de câteva decenii, iar elitele noastre academice și tehnologice își desfășoară activitatea în condiții total improprii față de colegii lor din alte țări.

Lumea comună nu realizează că pentru a fi performanți într-o structură cosmopolită precum Uniunea Europeană trebuie să avem specialiști cu un nivel peste o anumită limită de cunoștințe economice, juridice, informatice și de limbi străine. De asemenea, trebuie să existe instituții capabile să se implice în proiecte complexe care să se finalizeze cu integrarea funcțională a țării cu alte țări membre.

O astfel de categorie instituțională o constituie Academia de Științe Tehnice din România (ASTR), membră din anul 2016 la Consiliul European al Academiei de Științe Aplicate Tehnologice și Inginerie, Euro-CASE.

În acest context atacul unor structuri politice la adresa academiilor de ramură se dovedește a fi cu totul anacronic. Este cunoscut că tehnocrația este privită de unii politicieni ca un concurent, pentru cazul când politicul eșuează, dar aceasta mai are și alte atribuții, fără de care n-ar fi posibilă meritocrația, deziderat al tuturor societăților dezvoltate.

O altă direcție importantă de acțiune a valorilor umane autohtone o reprezintă cea de mentorat. Mentorul nu este acela care deschide uși, aceea este corupție, ci acela care arată că se poate, ceea ce este foarte important pentru un tineret actual dezorientat, motivat în principal de ideea că „la noi nu se poate”.

În acest context a avut loc, pe 12 noiembrie 2025, Adunarea Generală a Academiei de Științe Tehnice din România unde, pe lângă alte puncte curențe pe ordinea de zi a unor asemenea reuniuni, s-au prezentat și două categorii de informații aparte: noul site (<https://astr.ro/#>), mult mai cuprinzător față de cel vechi, din care reiese că membrii săi au scris 1041 de cărți și au brevetat peste 200 de invenții, și premiile ASTR, dintre care menționez pe cele cu un pronunțat caracter aplicativ:

Premiul „Constantin C. Teodorescu”

pentru cartea: Medical robotics Vol. 1 și Vol 2, autori: Paul TUCAN, Călin VAIDA, Doina PÎSLĂ, Bogdan GHERMAN, Editura Casa cărții de știință, 2023;

Premiul „Gheorghe Manea”

pentru cartea: Sisteme solar termice, autor Macedon Dumitru MOLDOVAN, Editura AGIR, 2023;

Premiul „Nicolae Manolescu”

pentru cartea: Future Fire Forms Heat, Work and Thermodynamics, autor Cornel STAN, Editura Springer, 2023;

Premiul „Nicolae Manolescu”

pentru cartea: Operații unitare și procedee intensive în tehnologiile de depoluare, autori: Cosmin JINESCU, Monica-Alina MAREȘ, Gheorghița JINESCU, Editura AGIR, 2023.

Alături de acești oameni trăiești sentimentul înălțător că participi nu la un act din domeniul tehnologic, ci la unul cultural, așa cum se întâmplă atunci când la nivelul superior **știința devine cultură**.

2026 va fi un an plin de evenimente sportive majore, de la campionatul mondial de fotbal la două Olimpiade, prima dedicată sporturilor de iarnă

Ca în fiecare an, 2026 a debutat cu Turneul celor 4 trambuline la sărituri cu schiurile în Germania

și Austria. Urmat de Raliul Dakar, Turul de schi,

campionatul european de handbal masculin și Australian Open. Va fi un an cu multe campionate ale lumii și continentale, Jocuri Olimpice de Iarnă, în Italia și Jocurile Olimpice pentru Tineret, în Senegal, alte turnee de Grand Slam la tenis, cele trei mari tururi de ciclism, din Italia, Franța, Spania, Revenită la Mondialele de handbal, echipa masculină a României va juca la Herning, în

Danemarca, meciurile din grupa B, alături de naționala uneia dintre gazde, țara lui Hamlet, Portugalia și Macedonia de Nord. Vor fi opt grupe a câte patru formații, primele două calificându-se în faza următoare. La turneul de tenis de la Antipozi vom avea, probabil, trei reprezentante.

Jocurile Olimpice de Iarnă, ajunse la ediția cu numărul 14, se vor desfășura între 6 și 22 februarie, în câteva localități din Italia, Antholz

- biatlon, Cortina D'Ampezzo - bob, skeleton, schi alpin, sanie, curling, Livigno - schi alpin și noua disciplină, schi alpinism, Milano - festivitatea de deschidere, concursurile de patinaj artistic, patinaj viteză, hochei pe gheață, short track, Predazzo-sărituri cu schiurile, combinata nordică, Tesero-schi fond, combinata nordică, Verona-festivitatea de închidere, S-au calificat

Evenimentele anului 2026

Pagină realizată de **Radu LEVÂRDĂ**

Anul Nadia!

18 iulie 1976 - România. O țară întreagă face o noapte albă, strângând pumnii pentru Nadia.

18 iulie 1976 - Montreal. Nadia este într-un zboar amețitor printre barele paralelele inegale, o ieșire cum nu a mai fost până la ea, și rămâne stană de piatra salutând publicul și jurații.

Rumoare în sală, stupoare pentru telespectatorii din toată lumea! Cum, pentru un astfel de exercițiu doar nota 1?

Nu, nu era „1”, dar pentru prima oară în istoria gimnasticii juriul a fost obligat să puncteze maxim un exercițiu. Chiar și tabela a fost surprinsă de evoluția fetei din Onești! Un „10” de aur, care a deschis un drum glorios pentru gimnastica românească.

Nadia și Bart, doi mari campioni și cel mai iubit trofeu al lor, Dylan

Gimnastica a rămas marea iubire a Nadiei, pe viață! Împreună cu Bart Conner au deschis o Academie de gimnastică prin care au trecut deja mai bine de 1200 de sportivi. Nadia a ajutat și olimpicii americani la obținerea rezultatelor de excepție

Dylan, fiul Nadiei, am aflat că acesta vrea să afle cât mai multe lucruri despre România, țara în care s-a născut mama lui.

COSR, ANS și Federația Română de gimnastică vor organiza diverse manifestări cu prilejul împlinirii unei jumătăți de secol de la primul 10 olimpic obținut de Nadia Comăneci, la Montreal, în luna august și a 65 de ani de viață, pe 12 noiembrie.

peste 3500 de sportivi și sportive din 35 de țări, printre care și România, ce-și vor disputa 195 de medalii la 16 discipline.

Vor urma campionate mondiale și europene, la care vor evolua și reprezentanții țării noastre. Menționăm câteva, la canotaj, 24 - 30 august, Amsterdam, Varese, 30 iulie - 2 august, caiac-canoe sprint, Montreal, 9 - 12 iulie, Montemor-o-Velho, Portugalia, 10 - 14 iunie, judo, Baku, 6-12 iulie, Tbilisi, 23 - 26 aprilie, lupte, Bahrain Manama, 5 - 13 septembrie, Tirana, 20 - 26 aprilie, atletism, Budapesta, CM, 11 - 13 septembrie, haltere, Ningbo, China, 27 octombrie - 8 noiembrie, scrimă, Hongkong, 21 - 30 iulie, Tbilisi, 16 - 21 iunie, înot, CE, Paris, 31 iulie-16 august. Vor mai fi întreceri la cadeți și juniori, under 23 ș.a..

Naționala de fotbal va susține un prim meci de baraj pentru Mondialele din vară, cu Turcia, pe 26 martie, la Istanbul sau Bursa și, în caz de victorie, partida decisivă cu învingătoarea dintre Slovacia și Kosovo, peste cinci zile, tot în deplasare..

Competiții găzduite de România

La București, pe Berceni Arena, vor avea loc Mondialele de hochei pe gheață, grupa A,

Divizia a II-a, între 4 și 10 ianuarie, CM under 20 și under 18, aceeași divizie, la Tg. Secuiesc, Europenele de tenis de masă under 21, la Cluj-Napoca, 17-21 iunie, de caiac-canoe maraton, la Bascov, 22-28 iunie, o grupă a CE de

volei masculin, 9-26 septembrie, la Cluj-Napoca, CE de ciclocros, under 16, la Vatra Dornei, noiembrie, turul ciclist al României, septembrie și al Sibiului, 4-7 iulie, turnee internaționale de lupte la juniori și seniori, FIBA U 21 Women, Euro Basket, la Pitești și U 18, la Pitești sau Tulcea, 7-15 august, o grupă a CE de handbal feminin, la Cluj-Napoca, 3-20 decembrie.

Ordinul de protecție: scutul legal al victimelor violenței domestice din România (I)

Avocat Mariana-Daniela BĂDESCU, editor senior

Violența domestică este una dintre cele mai grave și persistente probleme sociale din România, o realitate care continuă să afecteze vieți, familii și comunități întregi.

Deși adesea ascunsă în spațiul privat, violența domestică produce consecințe profunde și de durată. Datele statistice, referitoare la *victimele violenței domestice* care au beneficiat de servicii sociale, raportate la nivelul anului 2024 de către Direcțiile de Asistență Socială și Protecția Copilului, conform Legii nr.217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice și HG nr.797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, ne arată că au fost 12.990 de victime la nivelul întregii țări, conform raportului Agenției Naționale Pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați. Specialiștii atrag însă atenția că cifrele reale sunt mult mai mari, întrucât numeroase victime nu raportează abuzurile din teamă, dependență financiară, rușine sau lipsă de încredere în sprijinul instituțional. Pentru a răspunde acestor situații de risc, legislația română a instituit ordinul de protecție ca instrument juridic esențial. Conform art. 1 din Legea nr. 217/2003, ocrotirea și sprijinirea familiei, dezvoltarea și consolidarea solidarității familiale, bazată pe prietenie, afecțiune și înțelegere morală și materială a membrilor familiei, constituie un obiectiv de interes național. Prevenirea și combaterea violenței domestice fac parte din politica integrată de ocrotire și sprijinire a familiei și reprezintă o importantă problemă de sănătate publică.

Statul român, prin autoritățile competente, elaborează și implementează politici și programe destinate prevenirii și combaterii violenței domestice, precum și protecției victimelor violenței domestice. Rezultă, astfel, că ordinul de protecție are rolul de a preveni și combate violența domestică și de a proteja viața, integritatea fizică și psihică, libertatea și demnitatea persoanelor aflate în pericol. Protecția și promovarea drepturilor victimelor violenței domestice se realizează în conformitate cu următoarele principii: *principiul legalității; *principiul respectării demnității umane; *principiul prevenirii săvârșirii actelor de violență domestică; *principiul celerității; *principiul parteneriatului; *principiul egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați; *principiul protecției vieții și siguranței victimei; *principiul respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale; *principiul abordării integrate.

Ordinul de protecție nu reprezintă doar o măsură procedurală, ci o intervenție de urgență menită să rupă cercul violenței și să creeze un spațiu minim de siguranță pentru victimă (art.2 din Legea 217/2003 republicată). Articolul 3, din legea menționată anterior, ne precizează ce înțelege le-

giutorul prin violența domestică și care sunt situațiile care se subscriu acesteia. În sensul prezentei legi, violența domestică înseamnă orice inacțiune sau acțiune intenționată de violență fizică, sexuală, psihologică, economică, socială, spirituală sau cibernetică, care se produce în mediul familial sau domestic, ori între soți sau foști soți, precum și între actuali sau foști parteneri, indiferent dacă agresorul locuiește sau a locuit împreună cu victima. După cum se observă, violența domestică îmbracă mai multe forme: **violența verbală* - adresarea printr-un limbaj jignitor, brutal, precum utilizarea de insulte, amenințări, cuvinte și expresii degradante sau umilitoare; **violența psihologică* - impunerea voinței sau a controlului personal, provocarea de stări de tensiune și de suferință psihică în orice mod și prin orice mijloace, prin amenințare verbală sau în orice altă modalitate, șantaj, violență demonstrativă asupra obiectelor și animalelor, afișare ostentativă a armelor, neglijare, controlul vieții personale, acte de gelozie, constrângerile de orice fel, urmărirea fără drept, supravegherea locuinței, a locului de muncă sau a altor locuri frecventate de victimă, efectuarea de apeluri telefonice sau alte tipuri de comunicări prin mijloace de transmitere la distanță, care prin frecvență, conținut sau momentul în care sunt emise creează temere, precum și alte acțiuni cu efect similar; **violența fizică* - vătămarea corporală ori a sănătății prin lovire, înfrângere, trântire, tragere de păr, înțepare, tăiere, ardere, strangulare, mușcare, în orice formă și de orice intensitate, inclusiv mascate, ca fiind rezultatul unor accidente, prin otrăvire, intoxicare, precum și alte acțiuni cu efect similar, supunerea la eforturi fizice epuizante sau la activități cu grad mare de risc pentru viață sau sănătate și integritate corporală, altele decât cele menționate la violența economică; **violența sexuală* - agresiune sexuală, impunere de acte degradante, hărțuire, intimidare, manipulare, brutalitate în vederea întreținerii unor relații sexuale forțate, viol conjugal; **violența economică* - interdicerea activității profesionale, privare de mijloace economice, inclusiv lipsire de mijloace de existență primară, cum ar fi hrană, medicamente, obiecte de primă necesitate, acțiunea de sustragere intenționată a bunurilor persoanei, interdicerea dreptului de a poseda, folosi și dispune de bunurile comune, control inechitabil asupra bunurilor și resurselor comune, refuzul de a susține familia, impunerea de munci grele și nocive în detrimentul sănătății, inclusiv unui membru de familie minor, precum și alte acțiuni cu efect similar; **violența socială* - impunerea izolării persoanei de familie, de comunitate și de prieteni, interdicerea frecventării instituției de

învățământ sau a locului de muncă, interdicerea/limitarea realizării profesionale, impunerea izolării, inclusiv în locuința comună, privarea de acces în spațiul de locuit, depozitarea de acte de identitate, privare intenționată de acces la informație, precum și alte acțiuni cu efect similar; **violența spirituală* - subestimarea sau diminuarea importanței satisfacerii necesităților moral-spirituale prin interdicere, limitare, ridiculizare, penalizare a aspirațiilor membrilor de familie, a accesului la valorile culturale, etnice, lingvistice ori religioase, interdicerea dreptului de a vorbi în limba maternă și de a învăța copiii să vorbească în limba maternă, impunerea aderării la credințe și practici spirituale și religioase inacceptabile, precum și alte acțiuni cu efect similar sau cu repercusiuni similare; **violența cibernetică* - hărțuire online, mesaje online instigatoare la ură pe bază de gen, urmărire online, amenințări online, publicarea nonconsensuală de informații și conținut grafic intim, accesul ilegal de interceptare a comunicațiilor și datelor private și orice altă formă de utilizare abuzivă a tehnologiei informației și a comunicațiilor prin intermediul calculatoarelor, telefoanelor mobile inteligente sau altor dispozitive similare care folosesc telecomunicațiile sau se pot conecta la internet și pot transmite și utiliza platformele sociale sau de e-mail, cu scopul de a face de rușine, umili, speria, amenința, reduce la tăcere victima (art.4 al.1 din legea 217/2003). La al.2 se precizează că: în nicio formă și în nicio împrejurare, obiceiul, cultura, religia, tradiția și onoarea nu pot fi considerate drept justificare pentru niciun tip de acte de violență definite în prezenta lege.

Opinia avocatului: impactul social al violenței domestice

Din experiența profesională în astfel de cauze, violența domestică se dovedește a fi un fenomen cu efecte profunde asupra întregii societăți. O victimă lipsită de protecție devine vulnerabilă, izolată și, adesea, incapabilă să își continue viața profesională și socială. Copiii crescuți în medii violente poartă traume care se reflectă ulterior în relațiile lor și în integrarea socială.

Ordinul de protecție echilibrează raportul de putere dintre victimă și agresor și transmite un mesaj clar: violența nu este o problemă privată, ci o încălcare gravă a drepturilor fundamentale.

(continuare în numărul următor)

Baroul București

-0721 867 155

avocatdanielabadescu@gmail.com

Cronica Timpului

Revistă editată de Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România

Redacția

Director general onorific

Doru Dinu GLĂVAN

Director

Nicolae VASILE

Redactor-șef onorific

Rodica SUBȚIRELU

Redactor-șef

Marian DUMITRU

Redactor-șef adjunct

Daniela BĂDESCU

Teodora MARIN

Art director

Mihai APOLOZAN

Consilier editorial

Maria DOHOTARU

Corectură

Ioan GANEA - CHRISTU

Consultanță juridică **Avocat Mariana Daniela BĂDESCU**

Membri fondatori

Doru Dinu GLĂVAN

Rodica SUBȚIRELU

Marian DUMITRU

Nicolae CABEL

Clementina TIMUȘ

Eliza ROHA

Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolului publicat aparține autorului

Adresă **Bd. General Gheorghe Magheru
nr. 28-30, et. 1, Sector 1, București**

Contact

Tel: 021 317 9225

Fax: 021 313 0672

cronicatimpului2015@gmail.com uzpr/cronica-timpului

facebook.com/uzp.org.ro

Cont la Banca Comercială Română

(pentru revista „Cronica Timpului”)

RO04 RNCB 0072 0497 0059 0007

ISSN: 2393-1361

Tipărit la

Tipografia MAGIC PRINT

Motto-cugetare-aforism:

„Visele se împlinesc când ești treaz, crezi și nu faci umbră pământului degeaba“

Cover

Un crez puternic, călăuzitor printr-o viață închinată artei
Nimic fără Dumnezeu! Așa cred, gândesc și voi scrie mereu!
 Vergil COJOCARU - COVER

Vergil COJOCARU - COVER

O permanență a vârstei și a creației, la 88 de ani, umbră și lumină în arta plastică românească și în calitate de cronicar al evenimentelor artistice și culturale.

„După mai bine de 70 de ani de pictură, desen și texte literar-artistic, stând de vorbă cu personalitatea mea, într-o creștinească credință, gândesc, cred, am scris și voi scrie mereu: nimic fără Dumnezeu!“

Absolvent de arte plastice în anul 1964, prin activitatea sa picturală, după cum a afirmat, într-un articol publicat în 2011 în „Opinia Națională” criticul **Aristotel Bunescu** „Vergil COJOCARU - COVER a cucerit culorile”. O serie întreagă de personalități culturale au scris elogiind personalitatea pictorului COVER.

Pictorul profesor **Traian Brădescu** spunea despre Vergil Cojocaru - Cover: „Îl cunosc pe

pictorul Vergil Cojocaru din timpul facultății de arte plastice, student al prof. dr. Gheorghe Ghițescu, Dan Popescu Cristian, Ilie Pavel și

Dinu Șerban, ca un student talentat, recunoscut pentru simțul coloritului. Când l-am reîntâlnit, m-a bucurat consecvența sa către perfecțiune, m-a bucurat de asemenea prezența sa artistică din multe țări europene.”

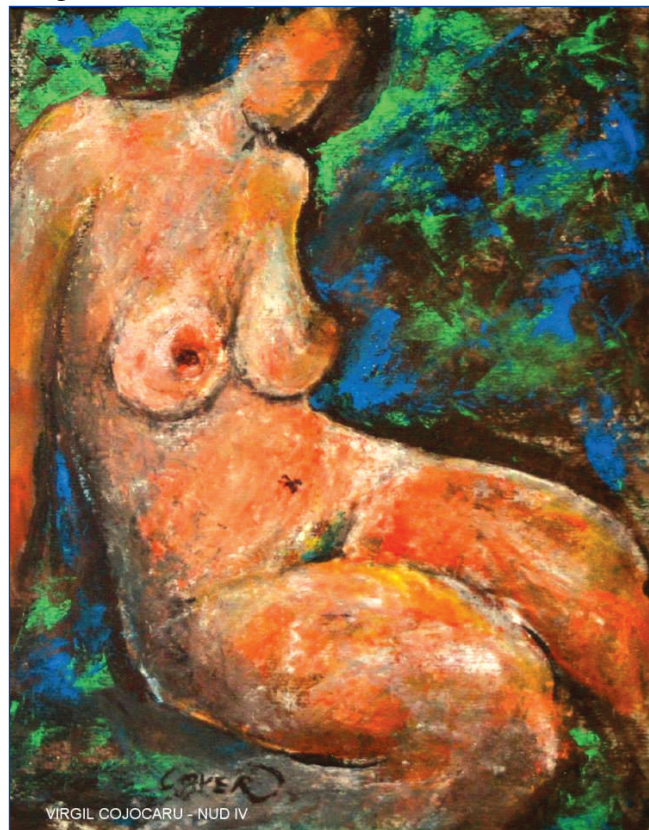
Alexandru Cebuc: „Consecvența cu care își urmează drumul în arta plastică, este un semn al creatorului, sigur de valabilitatea mesajului său, un mesaj închinat vieții.”

Stelian Bâscă - sculptor: „Colegul meu de facultate este un apreciat colorist, cu multă fantezie și un desen curat, curgător”.

Prof. **Marin Predescu**: „Creația studentului Cojocaru Vergil este diversă, cuprinzând un spectru larg al artelor plastice, cum sunt grafica, arte decorative, în tehnici și modalități artistice definitorii”.

Criticul **Armand Steriadi**: „Decelăm în creația artistului o completă, fantastică, ideatică motivație, până la noțiunea de idei primordial compoziționale”.

Horia Bernea arhitect, pictor: „Un artist și un om foarte... uman!”.

Mircea Veroiu - regizor: „Artistul Cojocaru Vergil este un om de o mare sensibilitate, spiritual, vesel”.

**Când pământul se învârtește atât de repede, Omul nu mai are timp să trăiască izolat de lume.
 Dumnezeu îți pune ceva în plus ca să nu trăiești degeaba.**

Florian VĂIDEANU